

Зміст

Сторінка:

- 1 З гаври Старого Вовка
- 1 В. Самійленко: Українська мова
- 2 Історичний календар
- 3 Документ із Листопадкових Днів
- 3 Сучасні визначні українці
- 5 І. Багряний: Тигролови
- 10 Таємниці цікавого світу
- 13 Наше листування
- 14 Л. і Л.: Чи знаєш, що...
- 15 З практичного пластування
- 17 В. Лисенко: Голуби
- 19 Куток філателіста
- 20 Куток астронавта
- 21 Поради Подруги Даді
- 22 Майн Рід: Пригоди Морського Вовка
- 24 Водне пластування
- 26 ст. пл. О. З. Лисяк: Маратонська пригода
- 28 Із життя тварин
- 29 Завжди доброї гадки
- 30 Ану, розгадайте
- 31 Розв'язки загадок
- 32 Від адміністрації.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. В. д. в. Головна Пластова Булава. Уповноважений ГПБ для справ "Юнака", пл. сен. Ю. Пасецький, ЛЧ. Редагує Колегія. **Головний редактор** — пл. сен. Л. Онишкевич, СМ. **Мистецьке оформлення** — ст. пл. Т. Геврик, СМ. **Технічне оформлення** — ст. пл. М. Бабюк, СМ. **Наліпка** — ст. пл. С. Матковський СМ, ст. пл. Б. Лялька, Вл і ст. пл. Б. Стецюра. **Ілюстрації** — ст. пл. Т. Геврик, СМ, Б. Певний, Л. Палій, ст. пл. М. Головінська, ст. пл. Я. Козак, Чм, пл. сен. В. Пилишенко, Чм. **Мовна коректа** — Левко Ромен. **Адміністрація** — пл. сен. О. Тарнавський ЛЧ — головний адміністратор, пл. сен. С. Гела Чм — заступник, пл. сен. А. Білоус — картотека і кореспонденція, Курінь УСП-ок "Лісові Мавки" — експедиція. Ціна одного числа 50 ц. Передплата (1963) в США й Канаді за 6 чисел — 3.00 дол. Всі статті, дописи і т. п. слати на адресу редакції. В справах передплат, кольпор тажу, оголошень і т. п. звертатися до адміністрації.

Адреса редакції:

Mr. L. S. ONYSHKEVYCH
180 Franklin Cor. Rd.
Nassau Garden Apts. L 19
Trenton, N.J., 08608, U. S. A.

Адреса адміністрації:

"YUNAK", c/o "PLAST"
2199 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario, Canada

"YUNAK" a publication of Ukrainian Youth Organization "Plast"
Printed in Canada. All rights reserved.

4⁶/₁

ЮНАК

ЛИСТОПАД — 1963

З НАВРА СТАРОГО

Дорогі Подруги і Друзі!

Сьогоднішнє число нашого «ЮНАКА» присвячене гаслові 1963-го року:
**ПЛЕКАЙМО РІДНУ МОВУ, ХАЙ ВОНА БУДЕ
ЧИСТІШОЮ ВІД СЛЬОЗИ!**

І на тему цього гасла починаємо число таким віршем:

Володимир Самійленко

УКРАЇНСЬКА МОВА
Пам'яті Т. Шевченка

Діамант дорогий на дорозі лежав —
Тим великим шляхом люд усякий минав,
І ніхто не пізнав діаманта того.
Йшло багато людей, і топтали його,
Але раз тим шляхом хтось чудовий ішов,
І в пилу на шляху діамант він знайшов.
Камінець дорогий він одразу пізнав,
І додому приніс. і гарненько, як знав,
Обробив, обточив дивний той камінець,
І уставив його у коштовний вінець.
Сталось диво тоді: камінець засіяв
І промінням ясним всіх людей здивував,
І палючим огнем кольористо блищить,
І проміння його усім очі сліпить.
Так в пилу на шляху наша мова була,

І мислива рука її з пилу взяла.
Полюбила її, обробила її,
Положила на ню усі сили свої
І в народній вінець, як в оправу, ввела,
І як зорю ясну, вище хмар піднесла.
І на злість ворогам засіяла вона,
Як алмаз дорогий, як та зоря ясна.
І сіятиме вік, поки сонце стоїть,
І лихим ворогам буде очі сліпить.
Хай же ті вороги поніміють скоріш,
Наша ж мова сія щогодини ясніш!
Хай коштовним добром вона буде у нас,
Щоб і сам здивувався у могилі Тарас,
Щоб, поглянувши сам на створіння своє,
Він побожно сказав: — Відкіля нам сіє!

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР
на листопад — грудень

1. 11. 1918. — Листопадовий Зрив. Українські війська зайняли Львів.
1. 11. 1944. — Помер у Львові Митрополит Андрій Шептицький.
6. 11. 1912. — Помер Микола Лисенко — славетний композитор.
6. 11. 1811. — Народився поет Маркіян Шашкевич.
10. 11. 1838. — Помер письменник Іван Котляревський.
16. 11. 1863. — Народилась письменниця Ольга Кобилянська.
20. 11. 1917. — Третій Універсал Української Центральної Ради про створення Української Держави.
21. 11. 1921. — Большевики розстріляли під Базаром 359 українських воєнків.
5. 12. 1878. — Народився письменник О. Олесь.
22. 12. 1834. — Народилась письменниця Марко Вовчок.
22. 12. 1932. — Героїчна смерть Біласа і Данилишина, членів українського націоналістичного руху.

Література

ІВАН БАГРЯНИЙ

Письменник Іван Багрянний народився 1907 року в Україні. Спочатку він був відомий головню як поет. Опісля він став також писати і прозою. Досі він видав кільканадцять книжок та збірок поезій (Золотий Бумеранг, Аве Марія, Сад Гетсиманський, Генерал, Розгром та інші).

Кожний із нас напевно вже читав його незвичайно цікавий пригодницький роман

«Звіролови», який перевидано під назвою «Тигролови». Цей його твір перекладено різними мовами світу (по-англійськи «The Hunters and the Hunted»), а минулого року в Німеччині видано його вже другим накладом, (по-німецьки), як найпопулярнішу книжку для молоді.

Недавно появилася перший том його трилогії «Буйний Вітер» (під назвою «Маруся Богуславка»). Думаємо, що старше юнацтво напевно з великим зацікавленням, уже цю книжку читало. Усі нетерпляче очікували видання дальших томів трилогії.

Та ось прийшла сумна вістка, що наш письменник ненадійно помер в Новому Ульмі, в Німеччині, на 56-тому році життя, дня 25 серпня 1963 року.

Українська література зазнала з його смертю великої втрати, а ціла українська спільнота втратила визначного громадянина і борця за незалежну українську державу.

ЯРОСЛАВ РУДНИЦЬКИЙ

У цьому році, коли ми маємо гасло «плекаймо українську мову», треба зокрема відзначити велику працю, досліди в ділянці української мови професора Я. Рудницького. Саме тепер також припадає 30 років його наукової праці. Професор Я. Рудницький студював у Львові слов'янську філологію та порівняльне індо-

європейське мовознавство; потім він продовжував свої студії ще і в Празі, Берліні, Мюнхені, Римі і Парижі. Опісля він викладав українську та слов'янську філологію на різних університетах Європи, а від 1949 року є головою славістичного відділу Вінніпезького університету.

Тепер проф. Рудницький є одним із найвизначніших українських науковців у цій ділянці, як і взагалі — одним з найкращих славістів. Він є членом понад 18 наукових організацій і був або є президентом кількох із них (Амер. Назвознавче Тов., Канад. Лінгвістична Асоц., Кан. Асоц. Славістів, УВАН і т. д.). Професор Я. Рудницький — широко знаний серед мовознавців світу; він брав участь у різних наукових конференціях світу і на багатьох з них давав свої доповіді. Світова організація лінгвістів 1958 року зокрема вшанувала працю нашого вченого окремим виданням про нього.

1961 року вийшла окрема книжка із серії «українські вчені», де описується праці проф. Я. Рудницького — тоді на списку було вже 751 різних наукових праць (з того понад 30 книжок, підручників, коло 350 статей та інших з ділянки мовознавства, ономастики, літератури, фольклору). Одною з найбільших праць нашого науковця є «An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language», який тепер почав виходити. У тому словнику дуже цікаво подані пояснення походження та значення українських слів.

Нам слід усім знати, що доктор Ярослав Рудницький є змолоду пластуном, член куреня «Червоної Калина». 1958 року пл. сен. Я. Рудницький одержав пластовий орден Вічного Вогню (таких досі дато тільки 4!) за його наукову діяльність.

Пл. сен. Я. Рудницький є для нас найкращим зразком науковця, який так багато доклав праці для української та світової науки і дав світові багато відомостей про різні ділянки української мови та літератури.

намисав
ІВАН БАГРЯНИЙ

(Уривок із повісті)

До Урину старий Сірко вводив Григорія в курс його майбутньої ролі. Правда, за весь час він мав багато нагод перевірити Григорія, і цей юнак перед ним склав усі іспити, та ще й найліпше. І старий був певен його здібностей. Щоб не ця певність, то він навряд чи зважився б цю зиму піти на «кішку». Проте вважав не зайвим поговорити з ним ще про його роботу.

Не знаю, синку, як там їх ловлять, «кішок» цих, по книгах, ми їх ловимо по-своєму — голірuch і вчотирьох лише. Ну й собаки, без них не можна.

Хоч «кішка» й велика, і хитра твар, та людина хитріша. Старої ми, правда, не вловимо, бо її не можна впіймати. Ми її стріляємо, та й усе. А ловимо молодшу. Ну, це така ж завбільшки ростом, тільки що легша — всього пудів на вісім, — молода й дурніша. Вона, правда, доброго лошака візьме в зуби, як мишу, скине собі на хребет та й занесе грець його знає куди. А от, як ми за неї візьмемось, то вже їй нікуди дітись.

Головне — сміливість, швидкість і неодмінно крик. Як уже насядемо, тоді крик.

Спершу собаки женуть її, не даючи віддихнути. Вона б собак самих і не злякалась, може, так ми ж слідом. Чує. Собаки женуть, поки вже не сила їй утікати. Буває, цілий день ганяємось. Тоді вона забивається десь до скелі, чи до якогось захисту з одного боку і, повернувшись хвостом до захисту, займає позицію. Пси нападають — вона одбороняється. А ми тут! Оце коляка — це перше діло. Як „кішка” забачить людину, то враз, забувши про собак, кидається на неї. А я їй коляку вперед! Вона пащею і хапає, що ближче... Головне не злякатись і подати їй зручно. Ми як робили? Я з колякою вперед. Тільки вона вхопила, Микола зверху на неї... та петлю на шию! Як суню, затягне... А я вже коляку

геть, та за лапи, щоб вона його не здерла... А Грицько — за задні лапи!.. А Наталка, як дзига, коло Миколи насідає! Ге, брат, це треба швидко... І оком не змигнеш... А, головне, треба кричати, скільки духу, скільки снаги, кричати, наче тебе ріжуть. Вона від людського крику дерев'яніє, її трясця б'є, нерв у неї не витримує, бач Губиться і силу свою втрачає... Тож як ми кричатимем, то ти не лякайся, не думай, що це вона черево розпорола комусь (хоч, може, й розпорола), а й сам кричи так, ніби тобі черево розпороли... Втямив? Отож.

Наталка стояла, тримала за нашійник Заливая, що поривався вперед, і подавала знаки. Миттю зійшлися до неї. Наталка показувала пальцем на дві смуги на снігу.

— Аж дві!..

Сліди... Дві «кішки» пройшли глибоким снігом. Старий Сірко пильно обдивився.

— Стара і друголіток. Уранішні. Тихо йшли... Не голодні... Десь на лігво...

Це все пошепки сказав.

Нічого собі — аж дві «кішки» зразу! А собаки!.. Григорій здивувався, побачивши, як вони відмінилися. Нюхали слід і шерсть на них стала дуба на спинах. Поривались вперед, натягали повідки, але не рвались шалено, — зацитькувані, поглядали на людей запитливо. Вишколені.

Сліди то йшли поруч, то перехрещувались, петлями. Крутились по непрохідних хащах, по такій гушавині, що, звичайно, туди мисливець не залазить. В особливо небезпечних місцях старий обходив забіч, весь час не спускаючи з ока слідів і перемацуючи очима кожний непевний закуток, купи вітролomu, каміння. Обминали, виходили з іншого боку, натрапляли на слід і йшли далі.

Григорій мобілізував усі свої мисливські здібності, а найперше зір. Аж у сквицях боліло, так він напружував очі, стежачи за Сірюком і за всім навколишнім.

Минали години... Так вони проходили кілометр за кілометром, — переходили розпадки, становики, паді і непрохідні хаші. А сліди йшли собі, навертаючи все на південь, — петляли від густих заростей до ще густіших; то по скелях, то по чистих галявинах. І щомить можна було сподіватися, — ось, зараз, тут...

Так у надзвичайному постійному напруженні та хвилюванні, забувши й про їжу, «тропили», тобто стежили, вони «кішок» до смерку. Як починало вже сутеніти, сліди довели їх до якоїсь річки.

— Даубіхе! — сказав старий, як кондуктор, оголошуючи чергову станцію.

Тигри тут постояли на низькому березі, подивились, либонь, на заметену снігом річку, пописану посередині полозками і, занепокоєні підозрілим тим писанням, а може, й дух кінський чи людський ухопивши, — повернули круто нагору. Вепрячі ж сліди подались просто уперек, через річку.

— Стій! — сказав старий Сірко. — Ніч надходить. А проти ночі «кішок» не стежать.

В цій місці річка, що текла взагалі, крутячись та петляючи межі становиками, як і всі тутешні річки, робила круте коліно. Старий подивився, ще раз прикинув і вирішив тут ставати табором. Вмить напнули намет, розгрібши сніг, нарубали хмизу, наносили ялинкового та смерекового гілля. Звалили сухостій і, порубавши його на дрова, розклали вогнище. Хотілось їсти та ще більше хотілось пити. Двічі кип'ятили чай. Їжі не варили, а просто їли пироги й м'ясо — «струганину». Передусім випили спирту, а тоді стругали м'ясо ножом — кожен своїм (від цього й «струганина») і, вмочивши стружку в сіль, так їли.

Рано-рано, тільки но розвиднилось, рушили. Покинули так намет і все, що було в нім і коло нього — всі зайві речі лишили тут. Взяли з собою лише сірники, трохи їжі, боклажку з спир-

том та своє мисливське встаткування. За розрахунком старого, вони сьогодні мали догнати і згребати тих «кішок». Ще до вечора, як Бог дасть. А ні, то завтра.

Сліди знову петляли, водили їх, як і вчора. Там, де снігу було мало, видно було навіть віддряпки пазурів. В інших місцях, де снігу було більше і був «чирим» — затужавіла поверхня, кора, — один слід все провалювався глибоко. — «Це matka. Важка сатана! Пудів на дванадцять». Це ж дало підставу упевнитися, що другий був молодий. Так, пудів на шість-вісім. Проте і при такій вазі та при півторарічному віці він зростом мусів бути такий же, як і старий, лише утіший, піджаристий, — ще не набрав уповні ваги й сили. Ну і досвіду, звичайно. Тому й ходить при матері.

Раптом все пішло несподівано швидко...

В одному місці, перед густими заростями, старий раптом упустив ломаку і підкинув вінчестер... Григорій бачив, як у гушавині посунулось щось смугасте... Постріл! Велетенська кішка зробила скажений стрибок угору, як підкинена пружиною. В ту ж мить і туди ж стрелив і Григорій, по ній. І ззаду пролунали постріли. А старий, пронизливо і моторошно крикнувши, як це роблять татари або чеченці, і, раз-у-раз стріляючи вгору, пустився чимдуж стороною навздогін за другою, що десь мелькнула і шезла. Решта, так само лементуючи, — слідом.

Спущений Рушай ішов вихором уперед. За ним, пролетівши повз Григорія, покуріли, ревучи, Заливай і Нерпа.

Собачий лемент пішов по нетрах... Далі, все далі... Вирував, клекотів, віддаляючись. — «Женуть уже взряку».

Григорій налягав на лижви, закинув уже, як і старий, рушницю за плечі, не відступаючи, готовий до всього.

А Наталка, обернувшись на ході і ще раз стреливши в велетенську потвору, що, перекинувшись у снігу, біла лапами в повітря, — випередила брата і благально:

— Грицю! Братіку! Я буду за ним!.. Я буду третя. Бережи хвіст.

То була божевільна, шалена гонитва. Годину... Дві... Три... Безконечно... Аж очі вивертало на лоба. Григорій боявся тільки, щоб не спасувати, щоб стало сили, щоб витримати. Бо життя людей, життя старого тепер на його сумлінні. Ясно.

Собачі й тигрячі сліди кидались то вправо, то вліво, «хирим» часто не витримував «кішку» на скоку та в такому темпі, і вона все провалювалась глибоко. Напевно такої гонитви вона довго не витримає. В кількох місцях на снігу рудили плями крові — на собачім сліду.

Ось лемент — рев собачий — близько. Зовсім близько. Старий Сірко нацуплював лосину рукавицю, що був скинув. Спереду вже видно, як ген крутились, гасали пси під скелю. Миттю старий одстебнув геть лижви і, наставивши коляку, як спис, гайнув уперед. Григорій нагнувся на півсекунди до лижв.. Мимо пролетіла Наталка, бачив лише, як її лижви із шкварчанням відокремились і шугнули вбік, утікаючи від його лижв.

Пізніше він часто згадував і не міг відновити точно, як воно все було.

Він таки перший опинився біля батька. Він лише пам'ятає, як закричала Наталка... блискавичний його стрибок... Вир... Несамовитий галас, — людський, собачий, тигрячий... Він затягнув петлю, як супоню, і вмить опинився під сподом, вчепившись потворі в карк за шкіру... Все качалось клубком, галасувало на нім... Здається, і він галасував... Сніг набивався в очі і в рот...

Це тривало десять секунд, але, здавалось, — це тривало вічність... Потім в раптовій тишині — злякане Наталчине обличчя і дихання над самим його лицем... Потім дружній регіт...

— Пусти! — це старий Сірко, сміючись, розпатланий, спітнілий: — Пусти, а то ти його задавиш...

Уже! Страшний галасливий клубок розпався, і його витягали, затоптаного в кучугуру снігу.

Тільки тепер Григорій побачив, що він голими руками вп'явся в рудий загривок та так і заляк... Ага, він перед тим скинув шкіряні рукавиці і кинув їх геть, щоб не заважали...

Потвора лежала майже нерухома, лише конвульсійно здригалась, розчепірів одерев'янілі пальці. Його звільнили з-під снігу, і секунди переляку загального перетворилися в дружній регіт. Так його забило снігом — повно в носі, і в вухах і геть світу білого не видно. Але все ціле, нічого не поламано і не поодкушувано. Треба бачити ці славні, хороші обличчя! Допіру лише зосереджені і суворі, а тепер такі смішліві — розкудовчені, спітнілі, замурзані і веселі.

Грицько іржав, як дурний.

— А я думав, що вона тебе вже з'їла! Ха-ха-ха! Дивлюсь — нема, тільки унти стирчать із снігу.

Відсапувались. Обтрушувались. Збирали шапки, рушніці. Викопували з снігу погублені набобі. А де ж дідова шапка? Та вона, пак, он...

На розметанім снігу лежала здоровенна, смугаста «кішка», зв'язана по ногах, а тоді ще обидві пари ніг докупи, шия затягнута дотлею, на морді дідова шапка... Кішка здавалась неживою, лише хвіст тремтів і корчився потихеньку, як прут на вогні... То враз вся стиналась в страшній конвульсії.

— Кінчається! — це Грицько злякано: — Дуже втягнуто!

— Нічого, — заспокоював старий, — це «кішка». Її не так скоро задушиш.

Потім обдивлялись пошкодження — оглядали один одного і собак. У старого Сірка була щока в крові, але то пусте — здряпнуто, і він навіть не пам'ятає, де, чи як гнався, чи тут уже. Наталка набила моргулю об чийсь приклад, а може, й об чийсь лоб. Може об Григорійв. У Грицька все гаразд, тільки чухав нишком ззаду, — сатана мотнула наостанку, як уже була зв'язана, та так піддала ногами, що він не втримався і гепнув просто на камінь. А в Григорія і зовсім усе в порядку... Що в нього боліли ребра і була розсічена всередині губа — то секрет.

Після оглядин старий Сірко підійшов до вже майже нерухомої «кішки» і розпустив петлю на шії. Радісно бурчав:

— Оце фарт! Хтось серед нас щасливий!..

Потім знайшов свою коляку і просунув «кішці» межі зв'язаними ногами. А тоді взявся майструвати клітку.

Поки старий майстрував клітку, зв'язуючи її з товстих брусків, невелику, тісну, але дебелу, — хлопці з Наталкою позбирали лижви, розпалили ватру, почали готувати їсти. Тільки тепер вони почули, які вони голодні.

— Хлопці! — гукнув Сірко, поглядаючи навколо. — Та це ж пак Собор! Диви!

Дійсно. Скелі, до яких собаки приперли «кішку», буди старому добре знаки. Звались вони в мисливців Собором, бо нагадували зруйновану церкву. Стояли окремо, як будівля, поруйновані, вивітрені морозами, вітрами й часом. Поміж скелями були печері. Це стародавня резиденція великих хижаків.

— А катніть он туди, — махнув дід сокирою.

Григорій і Грицько стали на лижви і пішли в показаному напрямку.

Скоро вони натрапили на місце, де були виполохані обидві «кішки», — здивувались, підійшовши зовсім з іншого боку на те місце, де вранці відбувся початок баталії. А через хвилину — знайшли забиту «кішку». Здоровенна самця, грізний екземпляр старого усурійського тигра, лежала на розкопирсаному снігу, задубівши. Сніг кругом був забризканий кров'ю. А на розкритих губах її замерзла кривава піна.

Смертельно поранена першим же пострілом

у груди, вона була потім продірявлена ще чотири рази. Останній раз, очевидно, в голову.

Хлопці подивувалися з такого страхіття. (Власне, дивувався Григорій, Грицько вже зник, бачив). Потім зв'язали їй передні ноги, ще й примотали мотузку за голову. Тоді запряглися і так поцупили вдвох.

Ось так і притягли мертву до живої. Зорієнтувались, і виходило, що вони десь крутились (та ще й як крутили!) — і до того місця прийшли. Бач, піймали живу майже там, де почали ганяти.

Клітка була вже готова. Вміло зв'язали з грубих, дебелих глиць, вона була довга метрів на три, але низька і тісна. Верх у ній був відкритий.

Тим часом зв'язана «кішка» помалу очунувала. Старий поглядав на неї і поспішав. Ось клітка готова зовсім.

— Ану, беріть, дітки!

Гуртом взяли за коляку, просунену межі ногами, підняли «кішку» і поклали її в клітку згори. Старий наклав заготовлені, глибоко позасікані на кінцях дрючки, позабивав кілки, попробував, — добре. А тоді висмикнув коляку з-межи ніг. Слава Бору!

— А тепер снідати, обідати, полуднувати й вечеряти...

Смеркало. Назад рушати пізно. Тут і ночували. Коло скель було затишно. Розгребли сніг, розклали ще одно велике вогнище, — було тепло, спалося міцно, ліпше, аніж на печі.

Кінець уривка.

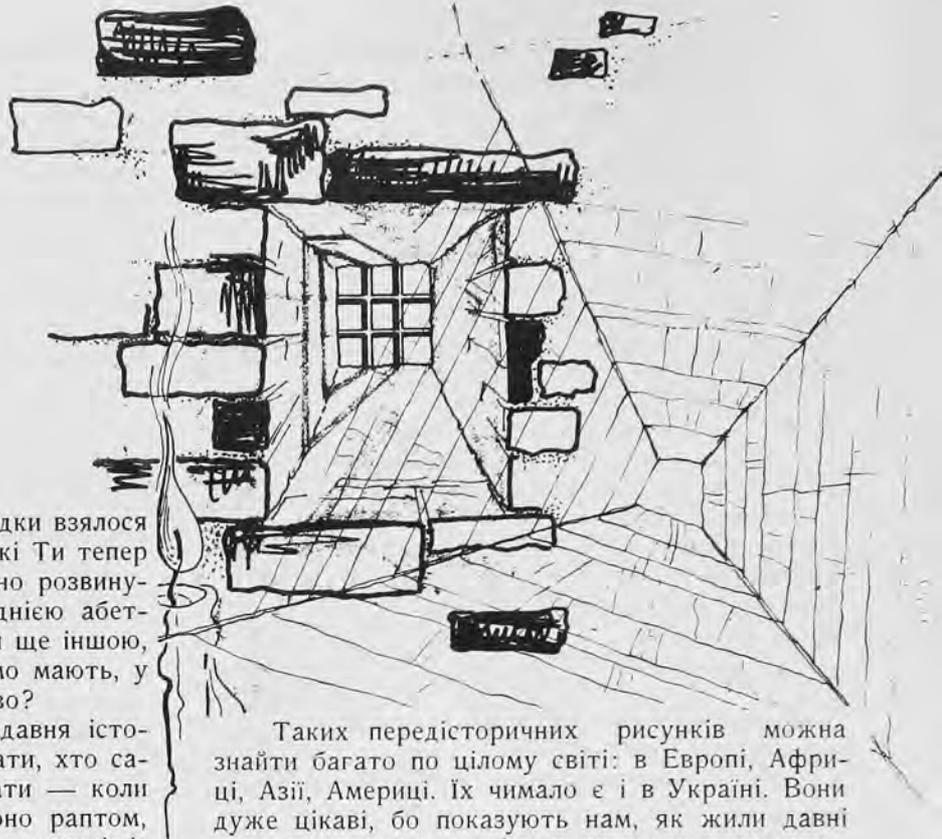
ТАЄМНИЦІ ЦІКАВОГО СВІТУ:

Чи думав Ти колись над тим, звідки взялося письмо? Оці закарлючки на папері, які Ти тепер читаєш? Хто винайшов його? Як воно розвинулось? Чому ми, українці, пишемо однією абеткою, американці ж — іншою, а жиди ще іншою, китайці ще іншою, вони дивне письмо мають, у якому є одна «буква» на кожне слово?

Постання письма — це давня, давня історія... Ніхто не може з певністю сказати, хто саме винайшов письмо; тяжко й сказати — коли його винайдено. Бож не постало воно раптом, готове, викінчене; воно витворилось поволі із примітивних рисунків і малюнків. Уже передісторичні люди з кам'яної доби рисували на стінах печер постаті людей, звірів тощо. Рисунки ці мали різні завдання, переважно були вони магічного значення — рисовано, наприклад, звірів на те, щоб «причарувати» і щоб мисливці могли легко зловити їх. Наприклад, на рисунку ч. 1 показано, як жінки виряджають на лови своїх чоловіків; рисунок знайдено на стіні передісторичної печери, він був частиною великого рисунку, на якому подано було цілу історію ловів: як мисливці виходять із села, як шукають диких звірів, як ловлять їх, як приносять здобич додому... Ці рисунки мали причарувати все так, щоб лови були справді успішні.

Рис. 1. Малюнки на стінах печер.

Таких передісторичних рисунків можна знайти багато по цілому світі: в Європі, Африці, Азії, Америці. Їх чимало є і в Україні. Вони дуже цікаві, бо показують нам, як жили давні передісторичні люди. Але вони ще не є письмом; вони ще не складаються із загальноприйнятих значків (букв), які можна б укласти за порядком, щоб написати якусь вістку чи записати історію. Письмо витворилось пізніше, коли рисунки стали щоразу більш спрощеними, символічними. Наприклад, коли хтось хотів нарисувати сонце то рисував коліща з крапкою посередині. Хоч це не був рисунок, але всі знали, що цей значок означає сонце; це вже було справжнє письмо, так званий гієрогліф або образкове письмо, де кожний образочок означає собою якусь річ, особу, дію, думку тощо.

Такі перші письма-гієрогліфи розвинулись були в багатьох місцях на світі. Рисунок ч. 2 показує перші примітивні рисунки-гієрогліфи із різних закутків світу: Європи (Скандинавія), Китаю, Єгипту, Північної Америки.

З часом ті рисунки-гієрогліфи ставали щораз більш спрощені, щораз більш символічні. З них розвинулись широкопоширені письма. Найбільш широко знаними є єгипетські гієрогліфи (рис. 3). Але найпоширенішими були гієрогліфи Китаю (рис. 4). Вони затримались досьогодні — бож чим іншим є теперішнє китайське письмо, як не гієрогліфами? Щоправда — за ті тисячі років, які це письмо було в ужитку, символи-рисунки змінились до непізнання; тепер уже неможливо відгадати, які це були рисунки... Але все ж таки, це засадничо — образкове письмо: є окремий значок-рисунок на «людину», «сонце», «воду» тощо. Коли треба написати більш абстрактну ідею, таку, як наприклад: «любов», «батьківщина» тощо, то вживається злучених значків, які самі по собі означають простіші речі. На-

приклад: коли китаець пише значок, який складається із значків на «жінка» і «хата», то це значить «щастя», а коли ж напише разом два значки, з яких кожний означає «жінка», то це значить «сварка»... (Здається, що три значки «жінки» означає «плітка»...). Тим способом по-китайськи можна написати, що тільки хочемо, хоч яка б складна думка була. Наприклад, слово «ракета» китаець комбінує із слів «вогонь» і «стріла» тощо.

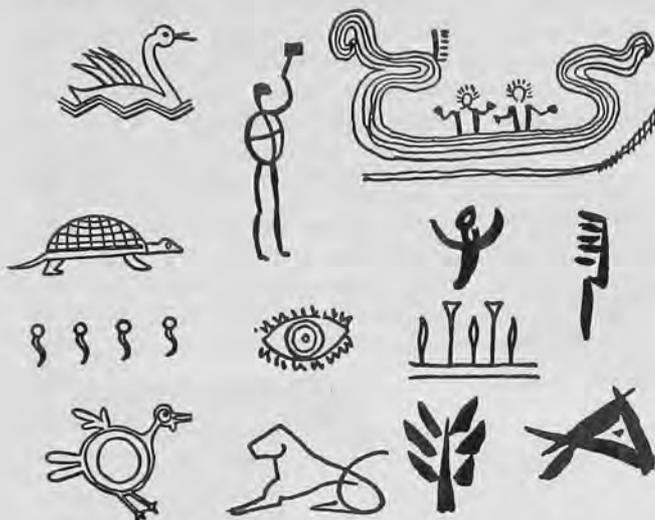

Рис. 2. Образкові письма по цілому світі.

Рис. 3. Єгипетські гієрогліфи.

Рис. 4. Китайське письмо.

Були й інші подібні, незалежні одно від одного письма того роду: наприклад, в Америці старовинні Ацтеки і Маї вживали зовсім інших гієрогліфів. На Близькому Сході розвинулось ще інше широко знане письмо: клинове (рис. 5.).

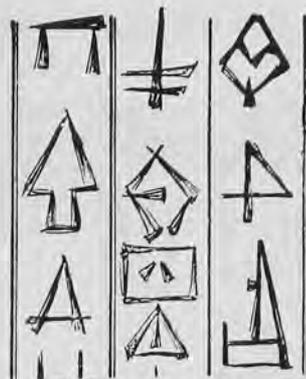

Рис. 5. Клинове письмо.

В Єгипті, однак, зайшла з часом дивна зміна: клясичні гієрогліфи почали шораз спрощуватись, люди почали записувати різні речі не педантичними рисунками-образками, а скорописом, у якому оригінальні рисунки затратились, а на їх місце прийшли дивні кривульки. (Дивись рисунок 6). Це скорописне письмо називали «гієратичним» письмом; незабаром це письмо поширилось зі старовинного Єгипту по Близькому Сході, і в ньому почались дальші зміни: поодинокі значки почали означати вже не цілі слова, а частини слів — **звуки**. Часом представляли вони цілі склади, а часом тільки самі маленькі «цеглинки мови» — звуки.

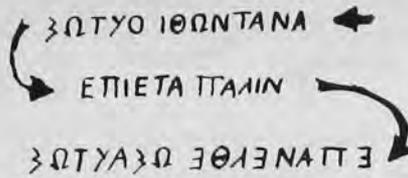
гієрогліфи	перехідні форми	гієратичне	гієротичне

Рис. 6. Перехід з гієрогліфів до гієротичного письма.

На Близькому Сході, де тепер Палестина, жив колись народ великих купців-торговельників, які звались Фенікійцями. Вони хутко побачили важливість письма — в торгівлі треба часто щось записати, скільки чогось куплено, скільки за те заплачено, хто кому скільки винен. Уживати образкове письмо-гієрогліфи до таких записок важко, тож вони саме найбільш спричинилися до того, щоб із гієратичного письма, чи то із єгипетських гієрогліфів витворити першу в світі **азбуку**, себто письмо, в якому поодинокі значки, не цілі слова означають, а звуки. Рис. ч. 7 показує, як гієратичне письмо перетворилось у фенікійську азбуку. Звичайно, звук в азбуці витворювався із слова, яке починалось даним звуком: наприклад, єгипетське слово-гієрогліф Апіс (бик) перетворилось у фенікійське «алеф» — буква А. Пізніше із цього витворилась грецька буква «альфа», із чого ми сьогодні маємо букву «А» (подивіться на велике А догори

ЦІКАВЕ З ІСТОРІЇ ПИСЬМА

● Усім відомо, що ми пишемо зліва направо, а жиди зправа наліво. Також майже всі знають, що китайці пишуть згори на долину. Але мало з нас хто знає, що старовинні греки писали колись так, як ореться поле волами: раз зліва направо, а раз зправа наліво:

Пізніше цю систему змінено на вигіднішу.

● Старовинні люди вживали різних матеріалів до записування: шкіри, папірусу, тонку кору дерев, глиняні таблички, камінні плитки тощо. Але найстаріший папір винайшли старовинні китайці, які мали вже щось подібне до модерного паперу дві сотні літ перед народженням Христа.

● Старовинні римляни писали колись на табличках із заліза або бронзи. Із цього розвинувся звичай писати на табличці багато разів, щоразу стираючи, що було написано перед тим. Перші такі таблички були покриті воском; на них писали рильцем, а змазували за допомогою

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

... минулого року, в січні, я одержав перше число "ЮНАК"-а. Ще поки я не ознайомився із змістом нового журналу, я відчув задоволення. Я держав у руках гарно, естетично оформлений журнал. Коли наспіли далші числа і оформлення журналу задержало свій приемний вигляд (тобто, добрий папір, гарні ілюстрації, знімки, дотепні рисунки) — я впевнився, що "ЮНАК" уже таким і залишиться...

Мене особисто цікавлять статті про ракети і сателіти — понад усе. Також з приємністю читаю "Таємниці Цікавого Світу" та "Водне Мандрівництво" (це пригодиться мені на воднім таборі)... Моя молодша сестра також знаходить багато цікавого в цьому журналі.

Маю надію, що "ЮНАК" стане дуже популярним та улюбленим журналом нашої молоді.

СКОБИ

пл. розв. Орест Новаківський
гурт. "Морський Орел", Торонто

гарячого вугілля, над яким таку табличку треба було потримати. Віск тоді стоплювався, покриваючи рівномірно табличку — і можна було писати знову. Пізніше уживали вже в школах чорних табличок — з крейдою і губкою.

● У старовинному Перу вживано дуже цікавої системи «письма»: шнурки, на яких в'язано багато вузлів! Виглядало це так: на пачку було прив'язано паралельно багато різних шнурків, на яких в'язали різні дивовижні вузлики й вузлища. Кожний вузол представляв окрему думку. При допомозі тих вузлів можна було записувати щонебудь; їх уживано на офіційні хроніки, документи, історії тощо. Там був би рай для «практичного пластуна»!

... Журнал "ЮНАК" зацікавив багатьох молодих читачів. Різномодні теми привокують увагу читачів з різними молодечими поглядами.

Є дуже багато цікавих світлин, які прикрашають сторінки журналу. Саме завдяки їм читач чи читачка можуть пізнати дещо і декого з інших пластових осередків. Рисунок, які додають мистецький і жартівливий характер "ЮНАК"-ові цікаво й влучно виконані. Обкладинка журналу відразу вабить молоде око читача. Гарне фото на обкладинці пригадує пластове життя.

Мені здається, що в журналі добре було б поміщувати пластові пісні та взагалі пластову "творчість" різних осередків.

Пл. розв. Юрій Копач
Торонто.

Від Редакції: Дякуємо за листи та подані думки. Постараємося вас задоволити. Вас та Ваших друзів просимо прислати свою творчість.

● Може одною з найбільших різниць поміж тваринами і людьми є те, що людина може порозуміватися одна з одною при допомозі МО-ВИ. Усі люди, які б примітивні вони не були, мають широкорозвинену, складну мову, у якій є тисячі слів. Зате навіть найрозумніші звірі (як, наприклад, дельфіни) мови властиво не мають — за винятком дуже простої «мови» — кількох різних звуків-слів, якими вони можуть передати лиш почування: голод, біль, страх тощо.

● Без мови не могло б бути людської культури та цивілізації; бо як же ж можна думати без мови? Спробуйте самі думати, не вживаючи в думці слів, і швидко переконаєтесь, що думки ваші будуть дуже й дуже обмежені. Тому мова вважається найбільшим даром людини — без неї не було б ні науки, ні техніки, ні мистецтва, ні історії або й суспільного ладу...

● Учені думають, що мова розвинулась із примітивних звуків, як то помічаємо у деяких тварин. До того ще вживано, певно, рухи рук тощо. Перші слова, можливо, наслідували звуки природи: шелести, гуки, крики тварин тощо. Згодом усі ці засоби виявились недостатніми — треба було все більше і більше слів, складної будови речень тощо. А тому, що люди і племена жили далеко одне від одного, мова розвивалась різними шляхами, тому розвинулось багато різних мов. Деякі з них подібні одна до одної, творячи мовні родини. У теперішньому часі є на світі близько 2500 різних мов! Деякими з них говорить лише декілька сотень людей, деякими — багато мільйонів.

● Майже всі європейські мови належать до родини індоєвропейських мов. Ця родина мов також поділяється на багато підродин: мови індійські і іранські, германські (німецька, англійська тощо), романські (французька, еспанська, португальська тощо), слов'янські (українська, польська, чеська, сербська, хорвацька, словацька, московська, білоруська, болгарська тощо), кельтські, балтійські та інші менші групи.

● Найбільш поширеною мовою світу є мова китайська (яка поділяється на кілька діалектів); цією мовою говорить приблизно 600 мільйонів людей. На другому місці стоїть мова англійська (215 мільйонів). Далі йдуть: гінді-урду (тими мовами говорять в Індії), московська, німецька, японська, еспанська, індонезійські мови,

арабська, бенгалі, французька, португальська, італійська та українська.

● Як бачимо, українська мова є одною із найбільш поширених мов світу — із поверх двох тисяч різних мов вона стоїть на 14-ому місці! Не дивно: нею говорить приблизно 45 мільйонів людей: в Україні, а також українські поселенці, колоністи й емігранти в Сибіру, Далекому Сході, Казахстані, Америці, Канаді, Аргентині, Німеччині, Австралії, Бразилії та по багатьох інших кінцях землі.

● Українська мова належить до родини слов'янських народів, де вона стоїть на другому місці щодо чисельности людей, які нею говорять. Слов'янські мови подібні одна до одної. Ви певно могли б зрозуміти слова із чеської, польської, сербської чи болгарської мови, навіть якщо тих мов не знаєте; але всі ці мови окремішні, так що Ви не зможете говорити чи писати по-польськи чи по-словацьки, чи по-московськи («по-російськи», — це назва фальшива, бо походить від «Росія» як держави, а є, наприклад, держава Бельгія, а мови «бельгійської» нема, так само «бразилійської» тощо), якщо Ви даної мови окремо не вивчали. Тут така сама схожість, як, наприклад, між романськими мовами: французька, італійська, румунська, еспанська, португальська. Всі ці мови між собою зближені, але окремішні.

● Кожна жива мова світу поділяється на діалекти; так і українська мова, крім стандартної, літературної форми, має ще чимало й різних діалектів: на Західній Україні: лемківський, бойківський, гуцульський, надбужанський, волинський, поліський, подільський, надпрутський, надсянський, наддністрянський. На Східній Україні: полтавський, наддонецький, надніпрянський, кубанський, приморський. Літературна українська мова базується на полтавському діалекті.

● Мова є не тільки підставою культури людства, але й дзеркалом душі кожної окремої людини. Тому кожна інтелігентна, культурна людина говорить мовою чистою, літературною (хоч може знати різні діалекти), а головне: без домішок чужих слів чи речень. Тож «ПЛЕКАЙМО РІДНУ МОВУ — ХАЙ БУДЕ ВОНА ЧИСТИША ВІД СЛЬОЗИ!»

Л. і Л.

Щоб зашифрувати щось, ми мусимо мати якийсь «Ключ». Скажімо, що наш ключ, це слова «Сильно, Красно, Обережно, Бистро». Якщо б ми хотіли передати вістку: «Алярм», то зробили б так: беремо першу букву ключа «с» і знаходимо її на горі таблиці. Тоді беремо першу букву вістки (тексту) — «а» і знаходимо її в лівій колумні таблиці. Тоді ідемо надолину від «с» до перехрестя із рядом «а». Очевидно, це дає нам «с». Тепер беремо другу букву ключа (к) і другу букву вістки (л), що нам дає букву «х». Продовжуємо в цей спосіб, поки не дістанемо цілого слова. «сх...» (Ану, зложіть решту самі!).

АНУ, ВІДЧИТАЙТЕ!!!

Нижче знайдете декілька речень, написаних різними шифрами. Ану, спробуйте, чи відчитаете?

- 2) 12 46 34 11 13 11 53 21 42 43 41 13 26 16 36 11 55
- 3) 26 33 26 13 25 11 31 42 61 12 21 34 12 45 52 63 11
- 4) цжтож фг фзіяая озх
- 5) Шифри є різні. Часто вони дуже тяжкі, також бувають шифри легкі. Трохи треба подумати, щоб деякі з них відчитати.

нім знякл):

- 2) СКОР (анлял всс дьельо рлквл шо плнкльпін-сэрлп):
 - 4) Ппнфрн' пс пікьва бія' (шв! рлквн несьбіт в нн' з лоіт ансло вьдл):
 - 3) Хк я іхья з Дрєрєаннє' (сєртє ансло колюм-5)
 - 5) рлкьва' пс цвовіт ншп:
 - 1) Жнлья в Цпєслі'
- БОЗВ.ЯЗКН дьєсннх шпфрв

Дорогі читачі!

Нещодавно кілька юначок нам говорили, що не раз мають різні питання, проблеми — але соромляться чи не відважуються про них говорити. Отже, тому ми тепер відкриваємо куток «Порад Подруги Дади». Згадані юначки подали нам свої проблеми, і подруга Дада вже прислала свої поради їм.

Якщо і ви маєте якісь питання-проблеми про шкільні, товариські, родинні чи пластові справи — пишть до редакції для подруги Дади. Це стосується не тільки юначок, але й юнаків також!

Редакція

ПЛАСТУНСЬКІ ПРИКАЗКИ І ПРИСЛІВ'Я

Юнацтво веселіє, як ватра пламеніє.

— ** —

Удень сонце пече; а звечоріє, то місяць світить і ватра гріє.

— ** —

Як дощова пора, то втікай з дірявого шатра — та й під крислаті дерева.

— ** —

За один раз не станеш обозним ураз.

— ** —

На ватрі хто як, і хто що вміє, так і діє.

— ** —

На таборі навколо зелена діброва, та й душа здорова.

— ** —

На таборі без діла — слабне юнацька сила.

— ** —

Де старий таборовик спотикнеться, там нехай молодий добре напнеться.

— ** —

Чого доброго на таборі навчишся, то це скрізь тобі знадобиться.

— ** —

Золоті думки про книги

За допомогою книжки кожна письменна людина має право і можливість увійти в царство розуму; найбільшій може приставати з великими філософами і не буде вважатися за несподіваного гостя.

С. Смайлс

Книжки мають ту перевагу над людьми, що передусім вони побуджують думки, чого від людей рідко дочекаєшся.

Г. Брандес

Книжка кличе до бою... до шляхетного бою з темнотою. Її зброя — вікова мудрість, краса, слава, величні ідеї, вічні правди і наука... як жити.

У нашому житті приходять дні і години, які є тяжкі і вирішальні. Як добре тоді відчувати, що коло нас є приятелі, духом нам близькі, які кожної хвилини можуть нам дати пораду. Але саме в таких хвилинах люди часто далеко. Не покладайся на них. Тоді маєш інших друзів, товаришів: природу, музику, книжки, які тобі стануть у пригоді. Тому добре завчасу приятелювати з книжками.

Ганс Аренс

ГОЛУБИ

Низько над самою землею в'ються голуби. Дивишся на них, і здається — ніби то не птахи ніжно тріпочуть крилами, а проносяться в голубому небі лапаті сніжинки. А на березі річки стоять двоє — ставний юнак і молода струнка, мов берізка, дівчина.

— Радіють голуби, зичать щастя і радості молодят, — озивається мій співрозмовник, старий рибалка, дід Ничипір. Його обвітрене обличчя, наче виточене вправним різцем майстра з бронзи, коли він дивиться на голубів, стає якимось незвичайним, замріяним. — Так завжди, — говорить дід, — побачать голуби закоханих — і кружляють над ними. Радіють...

Смокче велику люльку старий, потім несподівано запитує:

— Хочеш, розкажу тобі легенду про те, звідки голуби на нашій землі з'явилися?

Хто відмовиться, кому нецікаво послухати стару легенду?

... Третій день палало місто, третій день чувся там плач і стогін. Нарешті бій стих. Тільки на горі, де височіли князівські палати, ще чується дзенькіт мечів. Їде спаленими вулицями на вороному коні хан Батий, гнівно насуплює кошлаті брови, його очі метають блискавиці. Ніхто не виходить зустрічати, не вручає йому ключів від міста, не падає на коліна і не благає пощади. Біля невеличкого теремка спинив хан коня і дивився здивовано. неймучи віри своїм очам. Лежали навкруг забиті татарські воїни, лежали купами, так наче всіх їх зразила якась невідома сила.

А по широкому подвір'ї з блискучим мечем у руках метався молодий руський воїн. З усіх боків обступили його татари, а подолати не могли.

Хто він, той воїн? Звідки в нього така непоборна сила?

І наказав Батий узяти сміливця в полон. Не встиг хан вимовити ці слова, як кинувся вперед богатир Ослан, улюбленець Батия. Ударився один об одного дзвінкі мечі, посипались блискучі іскри — і впав Ослан мертвим на закривавлену землю.

І накинупсь тоді на хороброго руського воїна ханські тілохранителі. Довго тривав поєдинок. І наказав Батий навести на звияжця стінобитну зброю... Нарешті, привели до хана скривавленого і знесиленого юнака. Дивився Батий на юне обличчя, на буйні кучері, на сміливі очі — мовчав. Довго мовчав хан, мабуть, вигадував кару непокірному бранцеві.

— Як ти міг знищити стільки моїх найкра-

щих воїнів? — запитав Батий. — Звідки така сила в твоїх руках?

Нічого не відповів руський воїн. Стояв перед ханом гордо, не схиляючи свою зранену голову.

— Ти вбив мого найкращого багатиря, — не кваплячись говорив хан. — Але я милую тебе, бо ти хоробро боронив свою землю. Ти будеш великим начальником у моєму війську. Я дарую тобі золотий панцир і табун коней.

Хан вдарив у долоні — і в ту ж мить раби принесли розкішне золоте вбрання і оздоблений дорогоцінними каменями важкий меч.

Мовчав руський воїн, тільки посміхнувся презирливо.

Гнівні вогники затанцювали в Батиевих очах. Багато країн покорив хан, перед ним схилялись цілі держави — і ніхто не міг перечити його волі. І раптом тут, на Русі, простий воїн відкинув ханські щедроти.

І вийшов наперед старий мудрець, радник Батия.

— О, всемогутній хане! — озвався він тремтливим голосом і впав на коліна перед своїм грізним володарем, — я поясню тобі все... Ти мудрий і далекозорий. Такий воїн буде окрасою твого війська і допоможе покорити весь світ. Я вкажу тобі шлях до його серця. В цьому термі живе красуня, наречена цього воїна, він захищав її як умів. Якщо хочеш зробити з нього покірного слугу, якщо хочеш, щоб він забув свою рідну землю, то подаруй йому красуню — полонянку із свого ясира. І він забуде свою дівчину. А хто зрадить кохану, той зрадить і рідний край.

Довго лилася солодка мова старого мудреця. І грізний хан, на знак згоди, махнув рукою. В цей час ханські слуги вивели з терему дівчину, наречену воїна. Побачив він кохану, кинувся до неї, та міцно тримали його вірьовки із сиріої шкіри.

І повів мудрець юнака в табір Батия, показав йому найкращих красунь-невільниць, ходив біля нього, як біля малої дитини, умовляв улесливо:

— Хан дарує тобі за хоробрість найкращу красуню, вибирай, яка на тебе дивиться. Тебе чекають почесні, слава, багатство.

Навколо стояли молоді невольниці, очі їх налиті сльозами і сповнені туги, благально дивились на юнака, немов просили: визволь нас із тяжкої неволі, допоможи дістатись до рідної неньки...

Та як міг допомогти воїн нещасливим красуням? Не було в його руках меча гострого, а в серці навіки-вічні був образ іншої...

І знову привели бранця до Батия. Хан сидів на вишитому золотом килимі, а навколо горіли багаття і розходились від них дивні пахощі.

— Ти відмовився від красуні, — промовив хан зловісно, — і ти будеш покараний. Страшною карою!

Ударив у долоні Батий — і привели до нього наречену воїна. Ласкаво посміхнувся до неї

хан і сказав:

— Цей воїн зігніє в глибокому підземеллі, а ти, красуне, будеш жити! Ти вибереш із моїх найкращих воїнів собі чоловіка і одержиш із моїх скарбниць найкоштовніші прикраси.

Глянула дівчина на грізного хана і відповіла:

— Ти можеш узяти моє життя, але кохання я заберу із собою в могилу.

Здивувався Батий, почувши таку відповідь. Не сподівався він, що в красуні таке горде і вірне серце, і звелів Батий кинути юнака і дівчину в глибоке підземелля і тримати там доти, доки не скоряться його волі.

Ні сяйво сонця, ні легіт вітру не проникав у темне кам'яне склепіння. Тільки крапає зі стін вода, падає на підлогу крапля по краплі, немов відлічує безконечний час.

Минали зими, приходили весни, цвіли сади і половіли жита, а в глибокому підземеллі томилась юнак і дівчина, відгороджені одне від одного товстою кам'яною стіною. Перед залізними ґратами, на срібному блюді, лежали дорогоцінності і, здавалось, манили до себе підступним, тьмяним блиском.

Так наказав хан: хто скориться перший і виконає бажання, той вийде на волю і стане власником безцінних прикрас.

Тьмяніло золото, втрачали свій блиск самоцвіти. Мучились закохані, але не корились. І по всій землі руській розійшлися чутки про безстрашного воїна і його вірну кохану дівчину. Дізнався про них і віщий співець. Ходив він із цимбалами від села до села, розважав людей піснями, лікував їх цілющими травами. Розумів співець мову дерев і птах, журливе жеботіння ріки, лагідну пісню весняного вітру і сердитий гомін віхоли.

Довго ходив він по дрімучих лісах, по глухих нетрях та по широких степах — вишукував цілющі трави. А темної ночі, коли заснула варта, проник співець у сире підземелля і сказав бранцям:

— Якщо не зрадили ви навіть у думці землі своєї рідної, якщо любитесь вірно понині — будете вільними!..

І кинув він крізь покриті іржею ґрати пучки зілля дівчині і юнакові. Чарівними пахощами сповнилось похмуре підземелля і засяяло в ньому дивне сяйво.

— Це зілля таїть у собі велику силу, — промовив співець, — силу землі рідної, і вона завжди приходиться на поміч вірним дітям своїм!

І не встигли бранці взяти до рук запашне зілля, як перетворились на голубів і випурхнули з підземелля і полетіли до зеленого бору. З того часу і з'явилися на нашій землі голуби. І нема такої сили, яка б розлучила голубину пару, посіяла між ними неприязнь і зневіру.

В. Лисенко

Філателіст

Певно пригадуєте собі, що 1959-ий рік був проголошений у Пласті і поза Пластом роком Мазепинським і що того року вивчали всіма пластовими способами життя великого гетьмана України Івана Мазепи, його діла для українського народу і взагалі мазепинську добу. З тієї нагоди вийшли пластові мазепинські марки, про які стільки писала українська преса.

Подібно в 1961-ім році, в 100-ліття смерті Т. Шевченка, ми ввесь час присвятили на те, щоб пізнати нашого Кобзаря, його вірші і малярські твори. Те все відбувалось у формі змагів, гутірок, зустрічей, таборів, здвигів — а також і при допомозі марок, пам'яткових рисункових ковертів, пам'яткових печаток тощо. Це був Шевченківський рік.

А пластовий Ювілейний рік проходив під кличем: «Шануй минуле — працюй для майбутнього!» Цей рік закінчився незабутньою Ювілейною Пластовою Зустріччю на «Вовчій Тропі». Також із цієї нагоди було видано пам'яткові пластові значки, коверти, листівки, печатки.

Подібно і Організація Об'єднаних Націй (ООН) — «Юнайтед Нейшінс» — веде свою працю серед своїх членів-держав при допомозі відповідних гасел, а для пропаганди своєї діяльності і цих гасел її пошта і пошти держав-членів ООН видають марки, присвячені тій діяльності і гаслам.

Ви може знаєте, що, наприклад, минулий, 1962-ий рік проходив в ООН під гаслом комара і боротьби з малярією. З тієї нагоди багато держав світу, членів ООН, видало марки з рисунками комара, який розносить малярію. Частина цих марок передано ООН на те, щоб вони за гроші, придбані із продажу цих значків, помагали біднішим державам вести боротьбу із цією недугою — ворогом людства.

Цього року (1963) ООН проголосило війну іншому ворогові людства — голодові; цю війну ведеться під знаком трьох пшеничних колосків. На світі є багато бідних новостворених нерозвинених держав, де панує голод тому, що або бідна чи необроблена земля, або дике, недорозвинене технічно населення, брак промислу тощо.

Отже, щоб допомогти таким націям, ООН веде кампанію допомоги — під знаком трьох колосків. Також значки є одним із засобів у цій акції: частину прибутку від продажу спеціально на те випущених значків у різних державах передано на фонд «трьох колосків».

Є стара японська приповідка, яка каже: «Якщо ти даси голодному одну рибу, то нагодуєш його на один день. Але якщо навчиш його рибалити, то даси йому поживу на багато днів». Ця приповідка і стала для ООН принципом їхньої боротьби з голодом: натиск іде не на безпосередню поміч у формі готових харчів, а на те, щоб примітивних людей навчити кращих способів здобування собі харчу, щоб у майбутньому вони самі могли прохарчуватися та культурно рости-розвиватися. І це саме є в програмі «трьох колосків», якої великою частиною і є поштові значки для збирання фондів на цю акцію.

Філателісти різних країв збирають оці марки про голод серіями; і не лише ті, що видано цього року, але й такі, що появились іще давно із цією темою. Випущено навіть окремі альбоми, де є місце на всі марки із темою голоду. Варто нам відзначити, що Україна була однією із найперших країн світу, що видала поштові значки із цією темою. Про це згадують усі чужинські філателістичні журнали, а в окремих альбомах із цією темою є місце і на ці українські марки (на першій сторінці).

Появились вони в 1923-ім році, коли в Україні був голод, в наслідок спустошень війни і большевицької загарбницької політики. Про це згадують усі статті в чужій пресі, що приносить пропагандивну користь для української справи.

Ваш Філателіст

Куток астронавта

ЯК ВБИРАТИСЬ НА МІСЯЦІ?

По лабораторіях Америки та інших країн інженери на спілку із біологами випрацьовують окремий убір — так звані «скафандри» для майбутніх астронавтів, які незабаром будуть уживані першими мандрівниками на Місяць, Марс та інші планети. Ці убори скафандри — це, правдоподібно, найбільш скомпліковані одяги, які колинебудь носила якась людина... Ці одяги, із допоміжними апаратами, це властиво мініатюрні одноособові космічні ракети!

В Америці приготівляють «проект Аполло», який має за ціль вислати на Місяць мандрівців-астронавтів. Вони зможуть виходити із своєї ракети на поверхню Місяця — на чотирогодинні «проходи» і до того треба буде їх, отих незвичайних одягів-скафандрів.

Виробляючи такий одяг, треба брати до уваги тисячі різних важливих факторів, від яких може залежати життя астронавта. Треба ж йому постачати кисень до дихання, відповідне атмосферичне тиснення, ogrівання чи охолодження, регулярну вологість тощо. Не забуваймо ж, що на поверхні Місяця нема ніякої атмосфери, а температура може бути -250° до $+250^{\circ}$ Фаренгайта — залежно від того, чи ми є на соняшній, чи нічній частині поверхні. Крім того, є багато небезпечного випромінювання, головню — від Сонця. На Землі ми заслонені від цієї смертельної радіації атмосферою, але на Місяці атмосфери немає, тож астронавта мусить охороняти його одяг-скафандр. Головню стосується це до очей, які могли б легко осліпнути від жорстокого соняшного проміння.

Теж дуже важним є те, щоб наш астронавт міг легко порушуватись по поверхні Місяця. Йому доведеться, може, не лише ходити по рівній поверхні, але теж перескакувати яруги, дряпатись на скелі й гори, бродити в дрібному пилу. Щоправда — вага на Місяці у шість разів менша, як на Землі, так, що астронавт, який на поверхні Землі важив би із своїм «убором» 300 фунтів, на поверхні Місяця важитиме лише близько 50 ф. Але і цю вагу не буде легко носити в невиконаному, великому скафандрі.

До того ще треба додати припаси: харч, воду. На те треба було в уборі включити окремі скритки — в середині, так, щоб можна було їх дістати устами; руки ж всередину не запхаєш крізь герметично закритий «шолом».

Цей шолом — це взагалі найскладніша частина скафандру. Треба вважати, щоб прозорий пластик-скло спереду не зайшло парою від відди ху. Треба теж уважати, щоб скло не покритось інеєм від холоду ззовні. Треба дуже вважати теж, щоб скло було міцне і не розбилось, бо це означало б негайну смерть для астронавта.

До того ще треба додати всілякого роду інструменти, приладдя, кишені і скриньки на збирання геологічних спеціментів, наплечник із запасами тощо. Не дивно ж, що випродукувати такий убір не легка це справа!

Та — чи знаємо ми все про умовини на поверхні Місяця? Напевно — ні. Тож і найкращий, найбезпечніший убір може виявитись не-вистачальним на Місяці, а тим паче — на Марсі, Венері чи інших планетах, про які ми знаємо відносно так мало! Тож не буде це безпечно вибиратись на такі «прогулянки»: на кожному кроці чекатиме на відважного астронавта небезпека і треба буде людей справді хоробрих, щоб відкривати ті нові світи.

Ваш Астронавт

ПОРАДИ ПОДРУГКИ ДАДИ

Дорога Додо!

Моя старша сестра заручилася і взимку плянує вінчатися. Розуміється, уже тепер весільні пляни с темою безконечних розмов у нашій хаті. Де робити весілля? коли? кого просити? і т. ін. Тим часом Ромко (наречений сестри) хотів би вінчання мати скромне та тільки з найближчими, і просив мене допомогти переконати в цьому сестру. Що мені робити? Я вже сама тішуся, чекаю на це весілля, на ролю дружки й на забаву.

Марта.

Чимпильніше помагай Ромкові переконувати сестру. В цей спосіб не лише здобудеш собі швагра, який Тобі не раз у житті пригодиться, але заощадиш батькам великих видатків, а сестрі багато непотрібної обмови і образ різних знайомих. Вінчання — це поважна родинна подія, при цьому зворушлива — чому робити з неї публичне видовище? А сьогоднішні великі весілля з усіма гостями, яких «випадало» запросити, їхніми двозначними жартами на підпитку, а може ще копертами з грішми (до речі — звичай низької класи італійців — нікого іншого!) — чи це аж таке приємне для молоді пари й потрібне до щастя?

Нещодавно один із наших батьків поставив донці вибір: велике весілля, або подорож до Європи. Не зраджу, що вона вибрала, але — що вибрала б Ти?

Подруга Дада

... На цьогорічному таборі говорили нам багато про потребу пропаганди української справи серед американців у школі, про справлявання фальшивих даних з історії. Мені здається, що у нас із цим пересаджують. Це дуже неприємно — завжди і всюди накидатися зі своїм українством. Що думаєш про це, Додо?

Оксана

Чи не соромишся Ти трохи свого походження, Оксано? Як маєш нагоду й можливість представити в школі правдиві факти про Україну, поважно і ділово, поданням джерел — чому цього не зробити? Не бачиш як американці реагують жваво на кожную фальшиву вістку в пресі, скільки листів пишуть до редакцій? Спростувати факти можна і треба в кожній ділянці (не тільки про Україну) — якщо Ти бачиш і знаєш, що щось неправильне, а Ти напевно знаєш краще. Коли ми не раз в різних книжках чи часописах зустрічаємо невірні відомості про Україну — то це звичайно тому, що автор не мав усіх фактів — не знав їх. Отже, щоб спростовувати щось у дискусії чи в пресі — треба знати багато фактів, даних і їх спокійно подавати. Тут саме вищі курси українознавства дадуть Тобі ці відомості і подадуть, де їх шукати.

Подруга Дада

... Маємо тепер осінню в нашій станиці багато курінних забав і я вже цього року буду на них ходити. Танцювати вмію, але боюся чогось іншого. Як і про що говорити з хлопцем під час танців? Коли зденервуюся, то ніяка тема не прийде мені на думку.

Несмілива

Розмову повинен завжди розпочинати хлопець, що попросив до танцю. Але дуже можливе, що, крім якогось невиразного привіту, а то буває: «гай» або «гелло» він нічого не скаже, — навіть, як називається. Старайся тоді втягнути його в розмову як можеш — шукай спільної теми. Може він був також на минулорічній Зустрічі? Може маєте спільних знайомих? Може були на таборі або на якомусь пластовому курсі? Перш усього відважно, — бо можливо, що й Твій партнер так само несміливий, як Ти!

Дада

ПРИГОДИ

морського добика

МАЙН РІД

Не скажу, що я цілком спокійно чекав припливу. Зовсім навпаки — я тремтів від страху, боячись, що моя споруда його не витримає. Якби в мене було більше часу, я зробив би керн вищим, міцнішим і почував би себе спокійніше. Я не сумнівався, що сигнальний стовп витримає натиск хвиль, бо за багато років він пережив чимало бур. У мене було побоювання тільки за керн, за його висоту й міцність. До позначки на стовпі він не доставав на цілий фут. Отже, я мав стояти на фут у воді, та в такому скрутному становищі не це турбувало мене і викликало в уяві жахливі картини. Мені ставало страшно зовсім від іншої думки: чи можна вірити позначці на стовпі? Я знав, що біла риса показує найвищий рівень припливу, коли море спокійне, зовсім спокійне. Але зараз море не було спокійним. Досить свіжий вітер розганяв хвилі заввишки не менше фута, можливо, навіть двох. Якщо так, то моє тіло на дві третини або на три чверті опиниться у воді, не кажучи про пінясті гребені, що обдаватимуть мене з головою.

Та це ще півбідн. А що коли вітер посилиться або почнеться буря? Ні, навіть не буря, а невеличкий шторм? Тоді керн мені не допоможе. Адже я часто бачив, що під час бурі біла піна аж кипить на місці рифу і злітає високо над вершечком стовпа.

«Якщо почнеться буря, я загину!» Така думка раз-у-раз непокоїла мене.

Щоправда, деякі обставини дозволяли мені сподіватись на краще. Був чудовий місяць травень, ранок видався гарний. В інші місяці шторми бувають частіше, але трапляються вони й у травні. На суходолі може стояти гарна погода, а на морі в цей час лютують бурі і гинуть кораблі. Хай навіть і не ураган — звичайні хвилі все одно потоплять мене біля стовпа або змиють з насипу.

Турбувало мене й інше — каміння в керні лежало нещільно. Я й не намагався зробити його по-справжньому: я не мав часу, а просто навалював камені один на один, як прийдеться. Коли ж я став на них, то відразу відчув, що це дуже неміцна підпора. А що, як вони не витримають натиску припливної течії або ударів хвиль? Якщо таке станеться, якщо керн розвалиться, всі мої зусилля пропадуть намарно, і я загину!

Не дивно, що моя тривога дедалі посилювалася і я, думаючи про таку жахливу можливість, не переставав пильно оглядати поверхню моря — тільки для того, щоб ще більше занепасти духом.

Довгий час я стояв майже нерухомо, міцно обіймаючи стовп і притиснувшись до нього, як до найдорожчого друга. І справді, тоді це був мій єдиний друг: коли б не він, я не зробив би керна. Навіть якби в цьому мені й пощастило, то однаково без стовпа каміння відразу б розмило, і я не зміг би стояти на ньому.

Я застиг біля стовпа і майже не ворухився. Боявся навіть переступити з ноги на ногу, щоб каміння не розкотилось на всі боки. Адже я чудово усвідомлював, що зібрати його і скласти на купу вдруге буде неможливо: час для цього минув. Глибина води навколо стовпа вже перевищила мій зріст, і тепер я міг би тільки плавати.

Весь час я оглядав море, не повертаючи тулуба, а лише крутячи головою. Я дивився поперед себе, назад, по боках і не менше як п'ятдесят разів переконався, що море пустельне. Іноді я відривав погляд від морського простору і стежив за тим, як підіймається приплив, і як до рифу мчать і розбиваються об нього великі хвилі, ніби повернувшись із далеких мандрів. Вони здавалися розлюченими і наче загрожували помститись мені за те, що я з'явився до них. Чого тут

треба мені, звичайному смертному, у їхньому власному притулку, у місці, призначеному для їх суворих ігор. Я навіть уявляв, що вони говорять до мене. Від споглядання їх нестримного бігу в мене запаморочилась голова і виникло таке відчуття, ніби я відірвався од стовпа і поринув у темну безодню води.

Хвилі здіймалися все вище й вище. Ось вони вже залили вершок керна, укрили мої ступні, підіймаються ще, ще, ось вони лижуть мої коліна... Коли ж вони зупиняться? Коли кінчиться приплив?

Це лише початок! Вода повзе вище, вище! Я вже стою по пояс у солоному потоці, а піна лютує навколо, кидається мені в обличчя, падає на плечі, лізе в рот, в очі, у вуха — я захлинаюсь, я тону! О Господи!

Вода досягла найвищого рівня і залила мене мало не з головою. Я шалено і вперто опирався їй, борючись за життя, і міцно притискався до сигнального стовпа. Довго, страшенно довго тривало це, і якби становище не змінилось, я міг би продержатись на своєму місці до ранку. Але зміна прийшла і принесла мені ще більшу небезпеку.

Настала ніч! Це був ніби сигнал знищити мене. Вітер, дедалі посилюючись, почав переходити в бурю. З хмар, що купчилися у небі ще в сутінках, загрожуючи дощем, ринули потоки води — вітер приніс дощ. Хвилі більшали, я помічав це, і ось вони кілька разів перекотились через мене. Їх удари були такими дужими, що я ледве втримався біля стовпа.

Страх здавив мені серце. Якщо хвилі стануть ще хоч трошки більші, я не зможу чинити їм опору. Та й навіть без цього було сумнівно, чи вистачить у мене сил дочекатись кінця припливу.

Остання велика хвиля трохи зрушила мене з місця, і я був змушений шукати нового положення тіла, щоб знову міцно стати на керн. Для цього я трохи підтягнувся на руках, намацуючи ногами найвищу і надійнішу точку на своїй споруді, але в ту мить вдарила нова величезна хвиля, зірвала з каміння мої ноги і відкинула їх убік. Чіпляючись руками за стовп, я на кілька секунд повис горизонтально, поки хвиля не пробігла далі. Тоді я знов спробував стати на керн і вже торкнувся ногами каміння. Саме торкнувся, бо як тільки я трохи сперся на нього, воно почало розповзатися підо мною. Я не мав більше сил висіти на стовпі, тіло мое ковзнуло вниз, і слідом за камінням я пішов на дно.

Я ТРИМАЮСЬ ЗА СТОВП

На щастя, я умів плавати, і досить непогано, а в той час ніщо інше не знадобилося б мені краще. Пірнати я теж трохи навчився. Коли б не це, мені довелося б погано, тому що я опинився глибоко, аж на дні, серед бридкого чорного каміння.

Я там був недовго і одразу, мов качка, виринув на поверхню. Тримаючись на хвилях, я озирався на всі боки, щоб знайти сигнальний стовп. Та побачити його було важко, бо піна

заліплювала мені очі. Наче собака-водолаз, я крутився на хвилях, не знаючи, куди дивитися, і не міг знайти стовпа. Вода засліпила і приголомшила мене, і я ніяк не міг зрозуміти, де він подівся.

Нарешті я помітив його. Він був не так близько від мене, як я гадав — на відстані багатьох ярдів, мабуть, не менш як двадцяти! До цього спричинилися вітер і приплив. Якби я знаходився у воді ще десять хвилин, вони б однесли мене так далеко, що я не зміг би дістатись назад до стовпа.

Як тільки я побачив стовп, то одразу ж поплив до нього, хоч і не усвідомлював, що робитиму, коли дістанусь туди. Мене гнав інстинкт, мені здавалося, що біля нього я знайду порятунк. Я діяв так, як діють усі потопаючі — хавпався за соломинку. Не можу похвалитися, що я зберіг самовладання. Це було б неправдою, і ніхто б мені не повірив. Нвпаки, я був такий переляканий, що майже нічого не тямив, проте плів до стовпа. Моїми вчинками керував не просто інстинкт, а щось більше, бо водночас я усвідомлював, що, діставшись до стовпа, не позбудусь небезпеки. Я знав, що зможу допливти, вірив у свої сили і вміння плавати, але думка про те, що я не знайду там ніякої допомоги, весь час сповнювала мене страхом.

Звичайно, я міг видряпатися на стовп, аж до бочки, але не далі. Вилізти на неї я не міг під загрозою смерті. Якби тільки це було можливо, я давно б сидів у бочці, оскільки був певний, що дев'ятигалонна бочка дасть мені добрячий притулок, де я зміг би перечекаати шторм. Та я вже пробував вилізти на неї раніше і тільки переконався, що це мені не під силу. А я хотів залізти в неї ще й з інших міркувань. Якби я виліз до ночі, мене б, можливо, помітили з берега, і пригода могла закінчитись без особливих неприємностей. Мені навіть чомусь здавалося, що коли я в перший раз дерся на стовп, мене побачили.

(Закінчення в наступному числі)

ВОДНЕ ДІЯСТУВАННЯ

У 45-ті РОКОВИНИ

Дорогі Морські Пластунки й Пластунки!

З приємністю вітаю Вас на сторінках ЮНАКА, у новій рубриці «Куток Водного Пластування». Тут знайдете новини із діяльності залог морських пластуників, поради та інформації для водних зайнять, як теж цікаві спомини і репортажі з морських прогулянок, таборів і рейдів. Тут будемо подавати: матеріали з вітрильництва, навігації, водного рятівництва, водолаження та інших ділянок водного пластування, які напевно придадуться Вам для практичної та теоретичної підготовки.

Найбільше живими і цікавими будуть Ваші власні спомини, репортажі з праці залог, поради та інші дописи. Таким способом зможуть залози взаємно познайомитися та зміряти свою працю. Отже, вірю, що — при Вашій співпраці — «Куток Водного Пластування» в ЮНАКУ зможе вповні вив'язатись із свого завдання.

Бажаю якнайбільше успіхів та моряцького —
Доброго Вітру!

СКОБ!

Нестор Кольцо

Краєвий діловод Морського Пластування.

П.С. Посилайте свої дописи до цієї рубрики на адресу:

Nestor Kolcio
825 Greenwich St.
New York 14, N.Y., USA.

Свято Українського Моря, відзначає історичну подію, яка гордістю палає в серці кожного свідомого українця. Головно ми, українські морські пластуни, повинні зрозуміти вагу цих роковин.

Як знаємо, ця подія сталася 45 років тому...

Дня 29-го квітня 1918-го року в севастопольському порті спокійно хиталися могутні кораблі-дреднавти, крейсери, міноносці... з другого боку пристані стояли гідрокрейсери з гідроплянками; тихо, мов чорні пантери, притаївшись лежали підводні човни: 5 канонірських, 6 мінових, та дивізія катерів-нищівників. Поміж усіма тими кораблями стояв із повагою спеціального призначення старий лінійний корабель «Юрій Переможець».

Точно о 16:00 години на палубі «Юрія Переможця» подано моряцьке гасло і пролунав наказ адмірала фльоти: «Фльоті піднести український прапор!» Умить злетіли червоні та чорні прапори російської імперії, а на їхнє місце піднесено синьо-жовті прапори вільної України. Чорноморська фльота стала на службу Українській Державі.

І тепер, щороку ми святкуємо «День Українського Моря», цим способом підкреслюємо значення Чорного Моря для України, а теж віддаємо так пошану всім тим героям-морякам, які впродовж нашої історії принесли славу нашому народові: київським князям за їхні хоробрі походи уздовж чорноморського півбережжя аж по Візантію; Запорозьким козакам за їхні славні походи байдаками на Кафу, Царгород та інші міста Туреччини. І врешті тим усім героям-морякам Визвольних Змагань, які зуміли сказати світові, що Чорне Море завжди було і буде Українським Морем!

1-а ЮНАЦЬКА ЗАЛОГА "ВІКІНГ".

Залогу затвердив з початком травня 1963-го року Командант Пластунів США; залозі надано порядкове число: ОДИН. Це перша залага в США, яка стала офіційно затверджена — як юнацька залага морських юнаків. Члени залаги мають спеціальне заінтересування в вітрильни-

Дещо з діяльності морських залог

цтві, отже, під час літніх вакацій мають закупити вітрильник роду «Комета». Залага є надзвичайно діяльна на терені станиці Рочестер: усі новацькі впорядники є членами залаги. Залага теж гордиться з того, що два члени взяли участь у штафеті «вічного вогню», зорганізований на Ювілейну Пластову Зустріч куренем старших пластунів «Чорноморці». «Вічний вогонь» перевезено роверами із могили Сірого Лева у Баффало на пластову Ювілейну Зустріч в Іст Четгемі. Залага улаштувала теж «морське свячене» для станиці, на відзначення 45-их роковин «Свята Моря». Стерновим залаги є пл. розв. Юрій Повх, а впорядником — чорноморець Володимир Пилишенко.

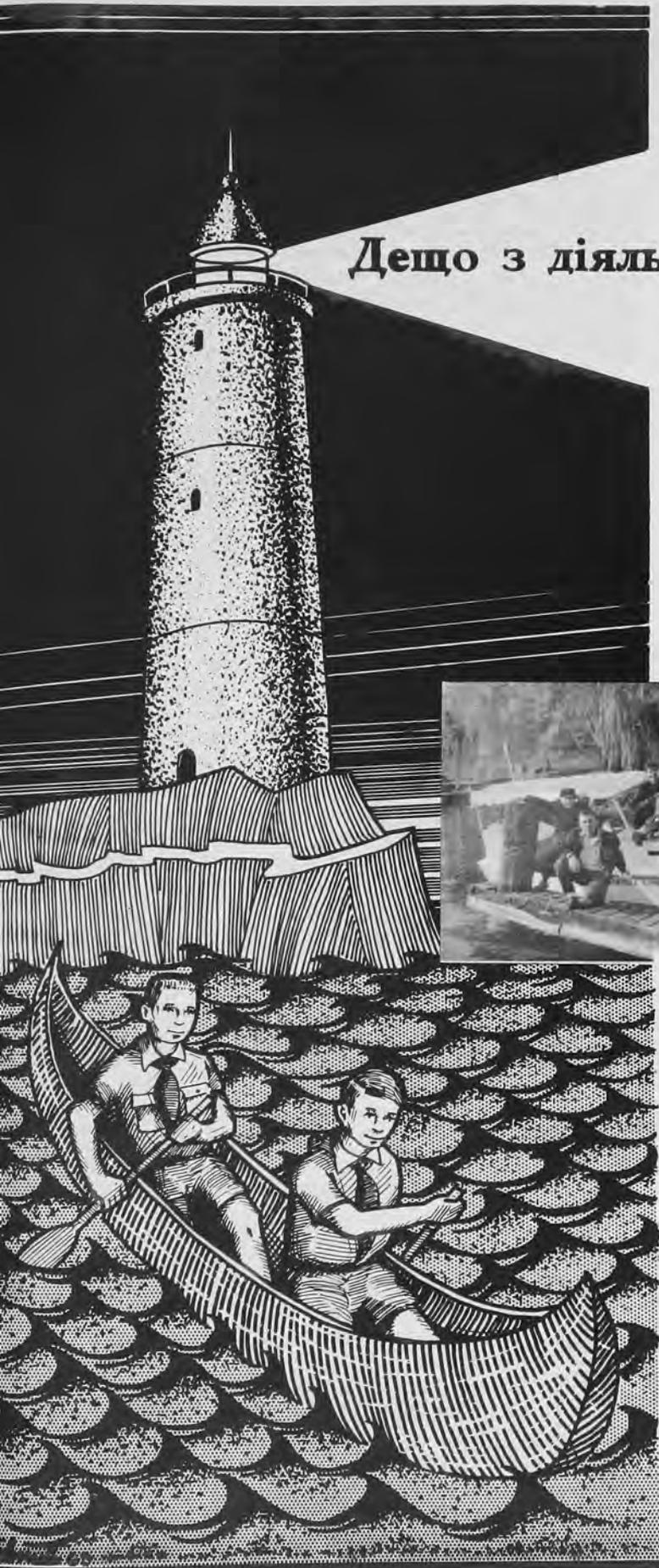
1-а Залага "Вікінг" у Рочестері (19-ий курінь УПЮ); зправа: А. Білик, Ю. Ганушевський, Р. Волянський, Ю. Повх, Б. Приймак, Ю. Овад і ст. пл. В. Пилишенко.

ПІДГОТОВЧА ЗАЛОГА ЮНАЧОК "ПЕРЛИ" — РОЧЕСТЕР

Залага постала із членок гуртка «Чайки». Під час вакацій членки залаги вправляють плавання, веслування та водне лещетарство. Залага мріє про власний човен, на що збирає вже гроші.

Із прогульки підготовчої залаги "Перли" — Рочестер

МАРАТОНСЬКА ПРИГОДА

ст. пл. Олег Зенон Лисяк

Коли дванадцять років тому я почав своє пластування на таборі новаків-жовтодзюбів «Новий Сокіл» коло Бофало і мені було шість років, мені навіть не снилося, що буду колись репрезентувати Український Пласт, репрезентувати на світовому Джемборі у Греції — Україну. Дорога була довга: сотні сходин, гутірок, звітів, таборів, нічних стійок, зустрічей на «Вовчій Тропі», «Новому Соколі», «Бобрівці», довгих нічних вправ, маршів, «плюсів і мінусів» — цілих дванадцять років пластування. Від новака-жовтодзюба до старшого пластуна, кандидата до куреня «Бурлаків» і члена української делегації на Джемборі.

Було нас тридцять п'ять, у тому двадцять шість молодших, юнаків і старших пластунів — решта сеньйори. Були ми, з Америки, з американськими пашпортами, був друг Світуха і Славко Грушкевич з пашпортами «Брітш сабджект» (один з Канади, другий прибув до Америки з Австралії), був «Кузьо» Кізко і «Куций» Кордюк з документами Німецької Союзної Республіки, були «англіїці» — Ігор Рій і «Мик» — всі ми були українці. Я ще ніколи не почував себе так українцем, як разом з ними всіми з різних країн.

На нашу подорож можна дивитися з різних поглядів. Так як мої американські знайомі, які

Українська пластова делегація на Світовому Джемборі, що відбулося в днях 1-11 серпня 1963 в Греції.

Склад української делегації на Світове Славське "Джемборі" в Греції 1963 р.

Провід: пл. сен. М. Світуха (К) — Голова делегації, пл. сен. А. Фіголь (Н) — комендант табору, пл. сен. о. Б. Смик (США) — капелян, пл. сен. І. Мриц (Н) — лікар, пл. сен. Б. Кордюк (Н) — реф. зв'язків, пл. сен. Т. Данилів (К-р) — преса та інформація, пл. сен. В. Помірко (США) — член.

Булава: ст. пл. А. Ребет (Н) — бунчужний, ст. пл. І. Юрчук (США) — заступник, пл. сен. М. Курпіта (В.Б.) — писар, ст. пл. Я. Зубенко (Н) — обозний, пл. сен. Р. Дубіль (В.Б.) — інтендант.

1. Гурток "Бористенес": ст. пл. І. Мисько (Н) — гуртковий, ст. пл. Я. Вінтонів (США) — заступник, пл. юн. М. Богдашевський (Н), пл. юн. Ю. Боярський (Н), пл. юн. Я. Бегей (В.Б.), пл. юн. Я. Грушкевич (США), ст. пл. О. З. Лисяк (США).

2. Гурток "Херсон": ст. пл. З. Цирик (США) — гуртковий, пл. юн. З. Стрілковський (В.Б.) — заступник і підхорунжий, пл. юн. Р. Бутковський (Н), пл. юн. Р. Волянський (США), пл. юн. С. Гарабач (Н), пл. юн. А. Кізко (Н), пл. юн. І. Кордюк (Н), пл. юн. Ю. Повх (США) — підхорунжий.

3. Гурток "Одеса": пл. юн. І. Рій (В.Б.) — гуртковий, ст. пл. М. Заяць (Н) — заступник і хорунжий, пл. юн. О. Баранський (США), пл. юн. З. Бережинський (США), пл. юн. А. Білик (США), пл. юн. Я. Гарабач (Н), пл. юн. М. Постолян (В.Б.), пл. юн. Б. Приймак (США).

Пояснення знаків: (Н) — Німеччина, (В.Б.) — Велика Британія, (США) — Сполучені Штати Америки, (К) — Канада, (К-р) — Кіпр.

заздрять мені «гуд тайм», що його я мав; так, як дивляться на цю справу туристи, що стоять у захопленні перед Європою і цмокають як оглядають Лувр, чи катедру св. Петра, задирають голову перед вежею Айфеля, захоплюються чистотою Цюриху і Базелю, зажмурюють очі перед Андрійським чи Йонським блакитними морями, ахають на вид Цугшпіце, Юнгфрау чи Карвенделя і німіють перед мармуровим старогрецьким Партеоном чи Акрополісом в Атенах.

Але ми згадуємо цю подорож передусім як подорож репрезентантів України. Зійшлися ми з різних країн, щоб репрезентувати ОДНУ Україну.

І мені здається, що ми наше завдання сповнили добре — від хвилини, коли літак лінії «Ер Франс» піднявся з аеропорту в Нью-Йорку і ми побачили під нами світла Менгеттену.

Я дивився на ці світла і згадував цю ніч перед кільканадцятьма роками, коли споглядав на ці самі світла з покладу корабля «Дженерал Гаан», яким приїхали ми як імігранти «Діпі» з Європи...

Скоро, за годину чи дві — лише ми поїли вечерю на літаку, — а вже почали рожевіти крила літака. Світло на крилі ставало помаранчеве і зараз вже був день. Ми були вже далеко над Атлантийським океаном.

Під нами пересунулася Ірландія, потім Англія, минув Канал Ля Манш, і вже незадовго аеродром Орлі під Парижем. Автобусами, а потім таксі — переїздимо до Парижу на станцію «Гар д'Ест» і поїздами їдемо до Мюнхену, хоч мали летіти літаком, але в Парижі страйк.

Я цікавий, як виглядає Мюнхен. Тут я почав ходити до школи на відомій Фюріх Шуле, але коротко — лише три місяці, бо потім ми виїхали до Америки.

Нас чекають на аеродромі «Рім», але ми приїжджаємо на Гавпт-Бангоф. Пересипляємо ніч, а спимо так твердо (бо це перший сон від ночування ще на «Вовчій Тропі» в Іст Четгем), що в готелі не годні нас побудити. Їдемо до вишкільного табору, на зустріч з рештою нашої делегації. Зустрічаємо нових друзів з Німеччини і Англії — хлопців і дівчат (дівчата гарні, ой гарні!). Нові розмови, нові дружби — ну і вишкіл, вишкіл і вишкіл...

Відвідуємо могили на Вальдфрідгофі: провідника ОУН Степана Бандеру і д-ра Л. Ребета. Потім, ми «міттенвальдці», що жили колись у тому гірському містечку в таборі «Діпі», — о. Богдан Смик і я, в товаристві інших друзів, відвідуємо Міттенвальд. Їдемо на цвинтар, де лежить понад 60 колишніх парафіян нашого теперішнього капеляна, о. Богдана. Зриваю квітку з могили сотника Української Дивізії Дмитра Феркуняка, треба дати моєму батькові, хай знає, що я тут був.

Коли переїздимо через італійську частину Тиролю, — там мабуть напружена ситуація. Італійські жандарми, у шапках подібних до ша-

пки Робіна Гуда з довжезним дашком, ходять по станції з готовими до стрілу «смпі» і не дозволяють нічого фотографувати. Скоро ховаю апарат, куплений у Мюнхені, і втікаю до вагону. Треба уникати міжнародних конфліктів.

У Римі відвідуємо митрополита-ісповідника Йосифа Сліпого. Трохи мали «трему» перед відвідинами такої високо поставленої особи. Митрополит живе у Ватикані, в кардинальському помешканні: довгі коридори, важкі різьблені двері і меблі.

Але Владика приймає нас як наш дідусь. Питає про батьків, каже кожному звідки його родина походить, де жили його батьки чи діди... Питає, чи ми вірні Богові й Україні, чи тримаємось нашої віри і обряду та національності. Відповідаємо — так. І я думаю, що так — бо чи інакше ми тут були б?

Відвідуємо також архієпископа Кир Івана Бучка в Джіянїкольо. Ми присутні теж на архієрейській Службі Божій у катедрі, де Кир Йосиф висвячує нашого нового єпископа, Кир Йоахима Сегедія. Беремо участь теж у загальній авдієнції у папи Павла Шостога у Ватикані, отримуємо папське благословення.

А потім оглядаємо старинний Рим — від Колізею до замку Святого Ангела, і від Форум Романум до Вія Аппія. Усе, усе мусимо бачити, а часу так мало... Вже мусимо їхати до порту Бріндізі, де чекає на нас корабель.

Усюди — в Італії, так само як у Франції, Німеччині, чи потім у Греції і Швейцарії — наш пластовий уніформ відкриває нам усі двері і простує всі дороги, а наші відзнаки — тризуб і лелійка і напис на грудях «Юкреїнієн Скавт» збуджують зацікавлення і симпатію.

З порту у Бріндізі перевантажений корабель, на якому їде між іншим коло 400 швейцарських скавтів, вєче нас до Греції. З грецького порту Патрас їдемо до Атен, а потім до Маратону.

Годі описати все, що діялося впродовж кільканадцяти днів на світовому Джемборі, де було коло 13 тисяч людей з 89 різних націй — від Афганістану до Зеландії. Однак одне є певне, що нас, українців — знало ЦІЛЕ ДЖЕМБОРІ — від одного кінця до другого. Наші «чайні приняття», виступи наших танцюристів, відвідини у нас грецького престолонаслідника, князя Константина, наша виставка, дружні відносини з багатьма народами — зокрема з арабськими країнами, з французами, жидами, американцями, бразилійцями, швайцарцями, канадцами, тунезійцями і багатьма іншими. Особливо приязні були скавти Ліхтенштайну, яких начальник скавт-мастер, князь Ліхтенштайну, отримав від нас, так як грецький князь Константин, різьблений топірець. Скавти Ліхтенштайну несли в заключній дефіляді (в якій ми не брали участі) наш прапор. Литовський прапор несли швайцарці.

(Закінчення в наступному числі)

ХТО ЯК СПИТЬ?

Ми не часто бачимо, як сплять тварини. А сплять вони по-різному, інколи в найнесподіваніших позах.

Галки, шпаки сплять навстоячки, на одній нозі. Друга підтягнена вгору до тіла; дзьобики вони ховають під крило.

Білка-вивірка спить звичайно, скрутившись у кільце; вона прикривається своїм пухнати́м хвостом, немов прикривалом. А якщо їх дві, то часто вони сплять, обійнявшись.

Лежачи на боці і простягнувши ноги, сплять індійські слони. Лягають вони дуже обережно, підгинаючи передні й задні ноги. Якщо індійський слон спить навстоячки, то це вірний знак, що він хворий. А ось африканські слони сплять тільки навстоячки, притулившись спиною до дерева або стіни.

Великі мавпи — шимпансе та орангутанг сплять приблизно так, як і людина. Менші мавпочки сплять переважно сидячи, притулившись спиною до дерева. Сплячи, вони низько опускають голову. Мавпи в сні дуже чутливі: найменший шурхіт — і вони миттю прокидаються.

Погано спиться гірським баранам архарам. Їм і в сні здається, що навколо діється щось погане, підозріле. Архани сплять неглибоким сном, перебуваючи постійно в тривозі. З такого становища барани-архари знайшли вихід: вони лягають спати поблизу родини звірків — свистунчиків: як тільки є якась небезпека, звірки-свистунчики починають свистіти, барани прокидаються і втікають.

Їжаки сплять, згорнувшись клубком і висунувши трохи носика. Вони часто легенько хрюпуть.

Річкові бобри сплять, як правило, удень, лягаючи на спину. Їхні діти — бобренята — сплять тісно один біля одного чи й один на одному; вони люблять спати, підклавши під мордочку свою лапку-кулачок.

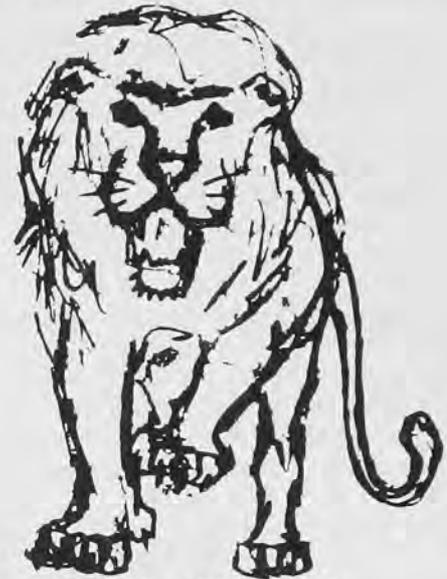

ЖИВІ «РАДІОЛЬКАТОРИ»

В Африці, у її повноводих ріках, живе нільський довгорил або, як його називають, водяний слон чи мормирус. Дослідники помітили, що ця малорухома риба, розміри якої досягають іноді одного метра, спокійно порпаючись у мулі, заздалегідь дізнається про наближення ворога, байду́же, звідки б він не з'явився — спереду, збоку чи ззаду. Крім того, водяний слон однаково добре пересувається як уперед, так і назад. Вияв-

ляється, довгорил має поблизу хвоста спеціальний орган — своєрідний генератор електромагнетичних коливань. Він постійно випромінює до ста електромагнетичних імпульсів на хвилину. Ці сигнали, відбившись від навколишніх предметів, уловлюються «приймачем» — органом, розташованим біля спинного плавця. Ось чому водяний слон, навіть глибоко зарившись головою у мул, дізнається про наближення хижаків. Це дає йому змогу своєчасно уникнути небезпеки.

Крім нільського довгорила, є ще ряд живих істот, які мають захисні органи, подібні до вище описаних «радіольокаторів».

ЕНОТ - РИБАЛКА

У старому лісі край широкого лу́гу кують зозулі, у вільшині дзюркоче непомітна річечка. Подолавши кам'янистий пере́кат, вона вгамовується і створює тихе плесо. У криштале́вій воді на піщаній обміліні багато дрібно́ї риби. Біля берега стоять шупачки, а глибше, навколо каменя, скупчився табу́нець пічкурів.

Ра́птом з чорно-синьо́ї глибини ями в поло́жистий берег ударила велика ри́бина. Хлю́пнула вода. Пере́лякана дрі́бнота кину́лася врозтіч. Шука!.. З розгону виплеснувшись на обміліну, вона показала на коротку мить свій м'яси́стий хребет.

В ту ж хвилину з прибережного ку́ща ка́мінцем шугнуло у воду ко́шлате зві́рятко. Ве́селкою спалахнув промени́стий сні́п крапель і згас у пові́трі. По скаламу́ченому плесі пішли хвиля́сті ко́ла. Мабу́ть, зві́рятко наці́лялось на «куму», але... прома́хнулось. Стри́бок був добре розрахований і все ж невдалий. Пі́вметра́ва ри́бина, мало не зачепивши невда́ху-ри́балку хвостом по носі, встигла втекти.

Висунувши з води го́стру мордочку, зві́рятко серди́то пирхнуло і, ляпаючи ла́пками по мі́лководдю, побі́гло до бере́га, виско́чило на кру́чу, обтру́силось і зникло в гу́стих ку́щах.

Хто ж цей незвичайний ри́балка? Бо́рсук? Ні! То е́нот-но́восел. В лі́сах украї́нського По-

лісся уссурійські єноти — недавні переселенці: кілька років тому їх привезли сюди з далекосхідної тайги. Тепер вони розплодились і стали вже звичайними представниками місцевої фауни.

Удень єнота рідко коли зустрінеш. Полює він найчастіше вночі, рано вранці чи пізнього вечора. Їдять єноти мишей, жаб, ящірок, не гребують злаками і овочами, але найбільше люблять рибу. Єнот може з'їсти зразу до десяти рибин завбільшки з долоню. Але спробуй но спіймати її!

Завжди доброї

ГАДКИ.....

Син показує на новий радіоапарат:
— Коли покручу це, то що дістану?
Батько: — Кілька разів поза вуха.

Марійка: Жирафа мусить бути дуже горда.
Стефа: Чому?

Марійка: Бо дивиться на інших звірів згори.

Батько, перечитавши свідоцтво: «Чи ти не соромишся бути останнім учнем з усіх вас двадцятьох у класі?»

Івась: То могло б бути ще гірше.

Батько: «Якщо?»

Івась: Ну, а якби було сорок учнів у класі?

Цей професор зовсім не був людиною неуважною. І коли в кімнату вбігла дружина з газетою в руках, він просто був дуже заглиблений у свою працю.

— Ти бачив таке? — схвильовано вигукнула вона. — Тут повідомлення про твою смерть!

— Справді? — обізвався професор, не відводячи погляду від паперів. — Не забудь же надіслати квітів.

— Яка різниця між школою і театром?

— В театрі можна підповідати, а в школі ні.

До лікаря приходять пацієнт:

— Ой, пане докторе! Почуваю себе дуже погано. Щось мене тисне в грудях, голова завжди болить, шлунок не в порядку, а на серце віддавна нездужаю. Крім цього, терплю на ревматизм, по ночах не сплю...

— Ну, ну! — перебиває йому лікар. — Як ви те все витримуєте, то ви маєте кінське здоров'я.

... Минуло з півгодини. Вода заспокоїлась, піднятий намул осів. Знову припливли на обмілину перелякані рибки, а ось визирнули і великі головні-чорноспинники.

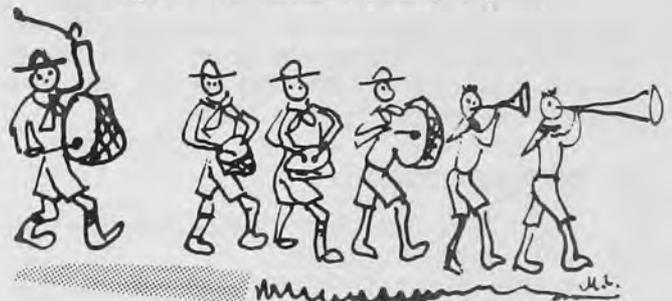
Не чуючи небезпеки, табунець легковажних рибок підплив до самого берега. Єнот виліз із кущів і знову кинувся у воду. Уткнувши голову в пісок, він почав шумно борсатись. Мить — і в зубах маленького рибалки затріпотіла лобаста рибина. Хоч важко дісталась здобич, зате ж який добрий сніданок!..

Юрко до Ромка:

— Скажи мені: цілий час у часі переви ти в школі співаєш; чому?

— А, от так — щоб забити час.

— Ну, то ти маєш страшну зброю!

Довідався.

— «Що робить твій батько?» — «Хворий».

— «Та я питаю чим займається, що робить?»

— «Кашляє».

— «А що робить, як здоровий?»

— «Не кашляє».

— «Тумане! Я хочу знати, що робить твій батько, коли він не хворий, не кашляє і не лежить у ліжку?»

— «Тоді здоровий»...

— Учора чув я промову вашого сина. Він має чудовий голос...

— Це по мені.

— Його промова тривала понад дві години...

— Це він має від мамі.

— Коли наш син писав до нас останній раз?

— Одну хвилинку, зараз загляну до чекової книжечки.

ЗАГАДКИ

Дорогі Друзі й Подруги!

Від наступного числа ми розпочнемо «Перегони загадок»: за правильне розв'язання кожної загадки читач, який надішле розгадку до редакції, одержить пункти — за одну загадку більше, за другу менше, залежно від того, яка заважка є дана загадка. Читачі, які здобувають найбільше пунктів продовж «Перегонів», що триватимуть 6 місяців, одержать гарні нагороди, які будуть проголошені в січневому «ЮНАКУ». Імена тих, що виграють, будуть теж поміщені на сторінках нашого журналу.

Сьогодні подаємо ще загадки без точок — для вправи. Старайтесь їх розгадувати! Це дасть Вам, дорогі Подруги й Друзі, добру заправу на наші «ПЕРЕГОНИ ЗАГАДОК», які почнуться вже від наступного числа.

Редакція

А. ЗНАЙДИ СЛОВО!

У кожному з поданих речень віднайти назву якоїсь домашньої птиці:

1. Миколо, ходи обідати і клич також Ольгу, — сказала мати.
2. Северин диктує «Заповіт Ярослава», а його брат, Ромчик, пише.
3. Кого люблю, того приголублю.
4. Бери сікач, Катерино, і січи капусту.

Б. СКІЛЬКИ ГОРОБЦІВ?

Одного разу спитав тато свого сина, що ходив до школи:

— Скажи мені, скільки летіло горобців, коли один летів перед двома горобцями, а один між двома, а один за двома? Поможіть йому відгадати!

Б. РАХУНКОВА ЛОМИГОЛОВКА

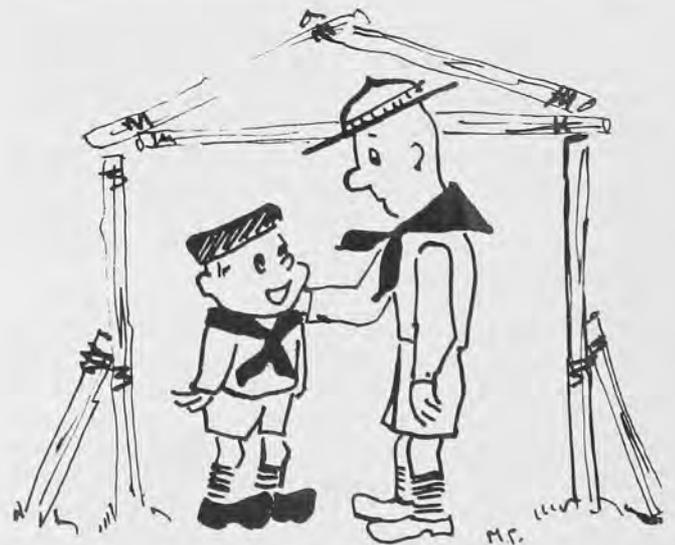
Батько має двох синів. Один із них старший від другого на 1 рік. Скільки років має батько, а скільки сини (кожний зокрема), якщо батько має сьогодні три рази стільки років, скільки мали обидва сини разом перед 6 роками, а за шість літ всі разом (батько й сини) будуть мати 82 роки.

Г. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ

1. Біле поле, чорне насіння, хто не вміє, той не посіє.
2. Тік-так, а з місяця ніяк.
3. Поле неміряне, худоба незлічена, пастух рогатий.
4. Без рук, без олівця, а малює без кінця.
5. Сидить Мурашка-семикожушка; хто побачить, той заплаче.

Г. На пластовій Зустрічі хтось запитав команданта табору юнаків:

«Скільки у вашому таборі членів?» Той подумав, подумав, та й каже: «Якби я поставив юнаків в похідну колону, по 2, по 3, по 4, по 5, або по 6 у ряд, мені завжди залишився б один юнак. Але як поставлю їх по 7 у ряд, то не лишиться мені ні одного». Поможіть поррахувати — скільки було юнаків у таборі?

На таборі бунчужний питає юнака:
— Скажи, Ромку, що робить стійковий, коли прийдуть його змінити?
— Тішитися, друже бунчужний!

ХОДАТА З ПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

З ПОПЕРЕДНЬОГО ЧИСЛА

Розгадки загадок з попереднього числа.

Чі 1. Ростик доїхав раніше до мети.
 Ростик 1 2 3 4 5 6 6 ударів.
 Богдан 6 7 8 9 10 11 12 7 ударів.

Ч. 2. Одному юнакові забрало б лише двадцять днів, щоб продати понад мільйон льотерійних квитків. Ось чому:

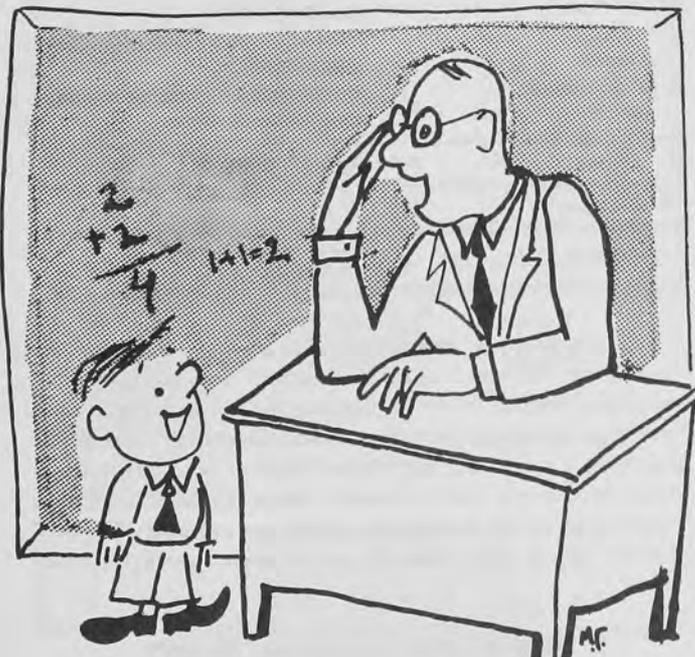
1
2
4
8
16
32
64
128
256
512
1024
2048
4096
8192
16384
32768
65536
131072
262144
524288
Разом: 1048575

Ч. 3. а — дуб
 б — секвоя
 в — береза
 г — плакуча верба
 г — клен

Ч. 4. Букви по перекутні дають
 «ЖИТТЯ В ПЛАСТІ»

Ж	и	р	а	ф	а
д	И	т	и	н	а
м	а	Т	в	і	й
п	а	р	Т	а	ч
в	і	т	р	Я	к
х	а	р	к	і	В

П	у	с	т	у	н
о	Л	е	н	к	а
с	п	А	р	т	а
к	р	а	С	н	о
п	а	л	а	Т	а
т	а	г	і	т	І

ВІДПОВІДІ ДО СТОРІНКИ «ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ»

1. — Ластівка; 2. — Чижик; 3. — Шиглик;
4. — Соловей; 5. — Снігур; 6. — Жайворонек;
7. — Синиця; 8. — Шишкар.

Учитель у школі питає учня:

- Нащо ми маємо очі?
- Щоб ними бачити!
- А нащо маємо ніс?
- Щоб ним нюхати.
- А нащо маємо вуха?
- Щоб їх мити щовечора...

«Юнака» треба не лише **передплатувати**, але й докладно **читати**, до нього **дописувати**, **приєднувати** йому **передплатників** і збирати **пожертви** на його **пресфонд**.

Від адміністрації

Оце у Ваших руках шосте число "Юнака", яким закінчуємо перший рік нашої праці. Наш початок, як це звичайно буває, був нелегкий. Щоправда не було в нашій касі власних грошей, не було ні одного передплатника, але в членів ГПБулави, КПСтаршин США та Канади і гурта співробітників редакції і адміністрації "Юнака" — було розуміння невідкладної потреби відповідного журналу для нашого юнацтва і віра в те, що так наші пластові провідники на місцях, як і широкий загальний членства, зокрема юнацтва прихильно та зі зрозумінням зустрінє цей сміливий почин і що своїми масовими передплатами, як теж і пожертвами на пресфонд дасть потрібні фонди на видавання "Юнака".

На прикінці першого року праці можемо зробити такі підсумки. Замість сподіваних в першому році 1000 передплатників, маємо дотепер лише 707. Щоб журнал був самовистачальним треба принаймні 2.000 передплатників. Отже бракує ще щонайменше 1.300. До кінця 1963 р. мусимо під цим оглядом ще багато зробити!

Розбудовано сітку кольпортажу. Сьогодні можна купити "Юнака" в 25 українських книгарнях 16-ти більших міст США і Канади. Нав'язано контакт з пластовими організаціями поза нашим континентом. Маємо на початок 13 передплат з Австралії і обіцянку 35 передплат з Вел. Британії. Започатковано акцію пожертв на пресфонд. 18 жертводавців зложило 57.00 дол. На цілий рік і на таке велике число нашого членства це дуже скромна цифра. Сподіваємося, що вже в скорому часі буде краще! Нам уже вдалося одержати для "Юнака" кілька платних оголошень, які побільшують наші прибутки. Наші друзі повинні допомогти нам придбати більше таких оголошень з більших міст Канади і США. Це зовсім можливе. Треба лише трохи старань і доброї волі! Впродовж року значно збільшилася гурт співробітників редакції і адміністрації (гляди на 2-ій сторінці обкладинки), які свою працю для "Юнака" виконують зовсім без винагороди і вважають її за пластове "добре діло".

До Вас же, Друзі і Подрузи, маємо таке прохання: не лише передплачуйте, але й читайте "Юнака", дописуйте до нього. Надсилайте передплати й пожертви на пресфонд, приєднуйте нам передплатників з-поміж непластунів! Накінець одна приємна новина. Від січня 1964 р. "Юнак" буде появлятися щомісяця, крім липня і серпня, отже замість 6 чисел, як дотепер, буде десять річно. — Вітаю Вас нашим Скоб!

Ваш адміністратор

УСІ ЖЕРТВУЙМО НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»

Від появи 5-ого числа "Юнака" зложили (в доларах) на пресфонд: пл. сен. о. Володимир Івашко, Саскатун — 10.00, пл. сен. Юрій Пасецький, Торонто — 3.00, пл. сен. Степан Гела, Торонто — 3.00, пл. сен. Омелян Тарнавський, Торонто — 3.00, пл. сен. Лев Винницький, Монтреал — 2.00, пл. юнак Юрій Тарнавський, Торонто — 1.00, пл. юначка Марія Тарнавська, Торонто — 1.00, пл. сен. Тарас Дурбак, Ірвінгтон — 3.00, Курінь УСП "Сіроманці", США — 15.00, ст. пл. Авра Слюсарчук, Філадельфія — 1.00, разом 42.00 дол. Попередні пожертви — 15.00 дол. Разом вплинуло дотепер на пресфонд "Юнака" — 57.00 дол. Хто черговий?

КІЛЬКІСТЬ І ПРОЦЕНТОВЕ ВІДНОШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТ ДО ЧИСЛА ЧЛЕНІВ УПЮ ПО СТАНІЦЯХ І КРАЯХ на день 15 жовтня 1963.

СТАНІЦЯ:	число членів УПЮ	число передплат	Процентове відношення передплат до юнацтва			
			0%	25%	50%	75%
Амстердам	10	6	[Progress bar]			
Балтімор	19	14	[Progress bar]			
Бостон	36	9	[Progress bar]			
Бофало	45	43	[Progress bar]			
Бріджпорт	13	11	[Progress bar]			
Вашінгтон	7	7	[Progress bar]			
Гартфорд	38	17	[Progress bar]			
Гемстед	17	11	[Progress bar]			
Денвер	16	7	[Progress bar]			
Детройт	111	42	[Progress bar]			
Джерзі Сіті	30	10	[Progress bar]			
Елізабет	22	—	[Progress bar]			
Йонкерс	6	3	[Progress bar]			
Кентон	9	9	[Progress bar]			
Клівеленд	98	48	[Progress bar]			
Лорейн	15	11	[Progress bar]			
Міннеаполіс	12	—	[Progress bar]			
Ньюарк	71	2	[Progress bar]			
Нью Брансвік	12	—	[Progress bar]			
Нью Гейвен	20	4	[Progress bar]			
Нью Йорк	212	25	[Progress bar]			
Пасейк	42	10	[Progress bar]			
Рочестер	36	25	[Progress bar]			
Сиракузи	58	29	[Progress bar]			
Трентон	22	—	[Progress bar]			
Трой	5	—	[Progress bar]			
Філадельфія	152	10	[Progress bar]			
Чикаго	160	30	[Progress bar]			
Янгстауи	14	10	[Progress bar]			
Різни	—	21	[Progress bar]			
Разом США:	1308	414	[Progress bar]			
Вінніпег	92	39	[Progress bar]			
Гамільтон	47	42	[Progress bar]			
Едмонтон	53	11	[Progress bar]			
Моонтреал	64	28	[Progress bar]			
Оттава	4	4	[Progress bar]			
Саскатун	60	19	[Progress bar]			
Ст. Кетеринс	14	14	[Progress bar]			
Торонто	222	123	[Progress bar]			
Р. Канада:	556	280	[Progress bar]			
Р. Австралія:	277	13	[Progress bar]			
РАЗОМ:	2141	707	[Progress bar]			

З приємністю стверджуємо, що акція пожертв на пресфонд "Юнака" знаходить щораз більше зрозуміння серед наших читачів. Жертвують не лише юнаки і юначки, але й ст. пластуни й пл. сенйори. Так повинно бути і це доказ, що нашим журналом цікавляться і його доцінюють теж і старші члени Пласту, які розуміють, що самих передплат замало на видання "Юнака" і тому хотять нам допомогти своїми жертвами на пресфонд.

Всі жертвуймо на пресфонд "Юнака"!

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ В КАНАДІ

ПЛАЙ

продає такі пластові видання
ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ

- **Л. БАЧИНСЬКИЙ — ПЕРШІ КРОКИ**
84 сторінки, ціна 50 центів. Книжка призначена в першу чергу для новацьких виховників.
- **БЕЙДЕН ПАУЕЛ — СКАВТІНГ ДЛЯ ХЛОПЦІВ**
308 сторінок, ціна 50 центів. Підручник для скавтського юнацтва написаний основником скавтського руху.
- **В ДОРОГУ — ПЛАСТОВИЙ СПІВАННИК**
192 сторінки, ціна — 1.00 дол.
- **МАНДРІВКА ПО УКРАЇНІ**
Гра для українського юнацтва. Ціна — 2.00 дол.
- **ГРИ Й ЗАБАВИ В ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ**
97 цікавих ігор. 40 сторінок. Ціна — 10 центів.
- **БОГДАН ЧЕХУТ — РІДНИМИ ПЛЯМИ**
Збірка дуже цікавих нарисів і оповідань з пластового життя, призначена для пластового юнацтва. 155 сторінок. Ціна — 2.75 дол.
- **Д-р О. ТИСОВСЬКИЙ — ЖИТТЯ В ПЛАСТІ**
Посібник для пластового юнацтва, автором якого є основник Українського Пласту. Багатоілюстроване видання. 544 сторінки. Ціна — 6.50 дол.
- ▲ Разом із замовленням посилайте належність грошовим переказом або банковим чеком до пластової кооперативи "ПЛАЙ" в Торонті:

Пластове Нідприємство
МОЛОДЕ ЖИТТЯ

одинок пластова крамниця у США
має на складі:

пластові однострої, пластові відзнаки й виряд, пластову літературу, альбоми, різьби, вишивки, кераміку, філателію, українські національні прапори, книжки, шкільне приладдя і т. п.

MOLODE ZYTTIA, Inc.
302 E. — 9th St., New York 3, N. Y.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ

КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
606 RICHMOND ST W
TORONTO ONTARIO

виконує
всякі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

ПЛАСТУНИ й ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ошадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

● Щоб мати пізніше потрібні гроші, треба вже сьогодні почати шадити і то в своїй українській установі. ● Ошадність — це прикмета кожного доброго пластуна чи доброї пластунки!

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ В КАНАДІ

ПЛАЙ

продає

- книжки — шкільні підручники — молитовники — часописи — журнали — образи;
- різьбу — рами до образів — кераміку — вишивки — полотно і нитки до вишивання;
- дитячі іграшки — спортове приладдя — таборовий виряд;
- солодощі — содові води;
- пластові однострої, відзнаки і т. п.
- Кооператива «ПЛАЙ» приділює щорічно зі свого зарібку більшу пожертву на пластові цілі.

PLAY - COOP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto 3, Ontario

Пластуни й Пластунки Вінніпегу!

Складайте свої, хочби найдрібніші,
ошадності
в українській кредитівці

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГУ

667 Flora Ave. — Winnipeg 4, Man.

Tel.: JU 9-8808

(в домі Читальні "Просвіти" — побіч Пластової
Домівки)

Пам'ятайте, що ошадність це четверта точка
пластового закону й гарна прикмета кожного
доброго пластуна й пластунки.

Хочете мати сотні доларів на свої студії?
— починайте шадити від... одного долара.

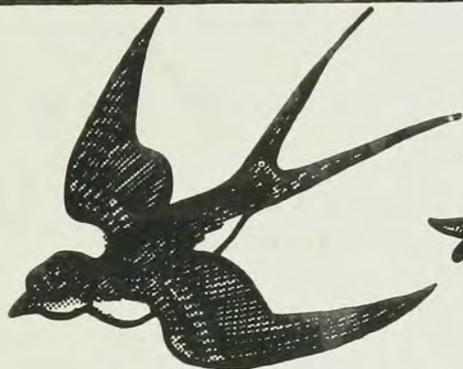
ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ

СТОРІНКА
ЧИСЛО
1

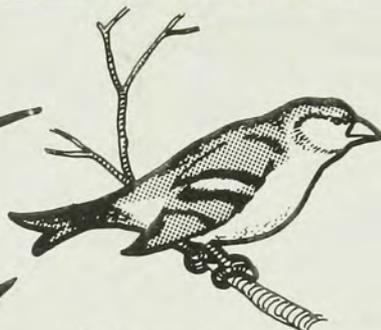
ВІТРАВИ З УКРАЇНОЗНАВСТВА * РИСУНКИ: Б. Печенний

СПІВУЧІ ПТАХИ УКРАЇНИ

УКРАЇНА БАГАТА ВЕЛИКОЮ КІЛЬКІСТЮ ПТАШОК. З НИХ ДУЖЕ БАГАТО ПТАШОК СПІВУЧИХ. ЧИ МОЖЕТЕ ЇХ РОЗПІЗНАТИ? ЧИ ЗНАЄТЕ ЇХНІ НАЗВИ? ЯКЩО ТАК ТО ПОПРОБУЙТЕ ВИПОВНИТИ КВАДРАТИКИ ПІД ПТАШКАМИ НАРИСОВАНИМИ НА ЦЬЙ СТОРІНЦІ, ПО ОДНІЙ БУКВІ У КОЖНОМУ КВАДРАТИКОВІ.

1

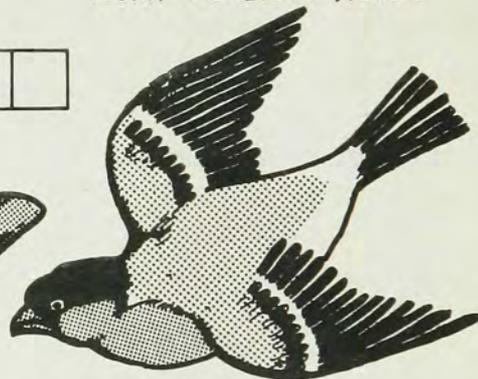
2

3

4

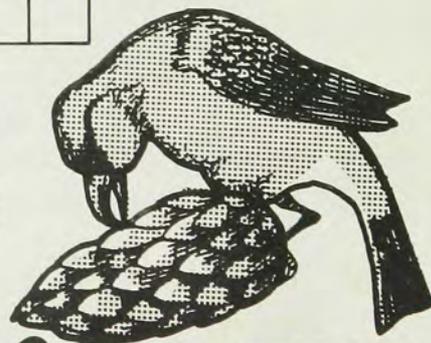
5

6

7

8